

203
8-69

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ

2301

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Ե Ի

ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Ա. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Ի ՊԷՏՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԵՐԳԵՑԻԿ ՍԱՆԿԱՆՑ

ՇԱՐԱԿԱՐԳԵՑ

ԵՐԱԺՇՏԱՊԵՏ

ՄԻՀՐԱՆ Գ. ՃԵՐՐԱՀԵԱՆ

280
876-85

Կ. ՊՈՂԻՍ

ԳՐԱՏՈՒՆ Պ. ՊԱՂԵՆՑ

1913

20.06.2013

2301

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ
№ 154

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ Ե. ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՄՐԲՈՅ ԷԶՄԻԱՆԵՐԻ

Ե Ի

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Տ. Տ. ՍԱՀԱԿ Բ. ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿՐԼԻԿՈՅ

ԱՌԱՒՈՏԵԱՆ ԺԱՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ

Քհնյ. Օրհնեալ Տէր մեր Յս. Քս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

Տէր եթէ զըթունս իմ բանաս, բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Մրկ. Օրհնեալ է Աստուած:

Քհնյ. Տէր եթէ զըթունս իմ բանաս,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Մրկ. Օրհնեալ է Աստուած:

Քհնյ. Օրհնեալ համագոյ և միասնական
անբաժանելի Սուրբ Երրորդութիւնն՝ Հայր
և Որդի և Հոգի Սուրբ, այժմ:

Մրկ. Եւ եւս խաղաղութեան:

Քհնյ. Օրհնութիւն եւ փառք:

Եւ ասն Տէր զի բազում, յաւուր կիւրակէի
և ի տօնից ձայնիւ. և յայլում աւուր թիւ:

Դպ. Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ,
և բազումք յարեան ի վերայ իմ:

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք
փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր:

Այլ դու Տէր՝ օգնական իմ ես, փառք
իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ:

Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարգացի և լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :

Ես ննջեցի և ի քուն եղէ , զարթեայ և Տէր ընդունելի իմ է :

Ո՛չ երկեայց ես ի բիւրաւոր զօրաց նոցա , ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս :

Արի Տէր և վրկեա՛ զիս Աստուած իմ , զի դու հարեր զամենեսեան , ոյք էին ընդ իս թշնամութեամբ , ի տարապարտուց , և զատամունս մեղաւորաց վշրեսցես :

Տեառնդ է փրկութիւն՝ ի վերայ ժողովրդեան քո , օրհնութիւն քո :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ի տուէ կարգացի և գիշերի առաջի քո :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ :

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ , և կեանք իմ ի դժոխս մերձեցան , և համարեցայ ես ընդ այնօսիկ որք իջանեն ի գուրբ :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի և ի մեռեալս ազատ :

Որպէս զվիրաւորս որք ննջեն ի գերեզմանս :

Զորս դու ո՛չ յիշեցեր նոքա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան :

Եղին զիս ի գբի ներքնումս ի խաւարի և ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո զամենայն զբօսանս քո ածեր ի վերայ իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ , և եղին զիս նշաւակ իւրեանց :

Մատնեցայ և ո՛չ ելանէի , աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ , և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Միթէ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս քո կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ :

Միթէ պատմեսցէ՞ որք երբէք ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո , կամ զճշմարտութիւնս քո ի կորստեան :

Միթէ ճանաչիցին ի խաւարի սքանչելիք քո , կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ :

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի , առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ :

Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ , կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ի մանկութենէ իմմէ , ի բարձրութենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո ,
արհաւիրք քո խոռվեցուցին զիս :

Շրջեցան զինեւ որպէս շուր , զոր ամե-
նայն պաշարեցին զիս ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և
զծանօթս իմ վասն թշուառութեան իմոյ :

Օրհնեա անձն իմ զՏէր , և ամենայն ու-
կերք իմ զանուն սուրբ նորա :

Օրհնեա անձն իմ զՏէր , և մի՛ մոռա-
նար զամենայն տուրս նորա :

Ո՛ր քաւէ զմեզս քո , բժշկէ զամենայն
հիւանդութիւնս քո :

Ո՛ր վրկէ յապականութենէ զկեանս քո ,
պսակէ զքեզ ողորմութեամբ և զթութեամբ :

Ո՛ր չնու ի բարութենէ զցանկութիւն քո ,
նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո :

Առնէ ողորմութիւնս Տէր , և իրաւունս
ամենայն զրկելոց :

Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսէսի ,
և որդւոցն Իսրայելի զկամս իւր :

Գթած ողորմած է Տէր , երկայնամիտ
և բազումողորմ :

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ , Տէր , և ո՛չ
յաւիտեան պահէ ոխս :

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր
և ո՛չ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց
մեզ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ ,
այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր ի
վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից ,
այնչափ հեռի արար ի մէնջ զանօրէնու-
թիւնս մեր :

Որպէս զթայ հայր ի վերայ որդւոց իւ-
րոց , այնպէս զթասցի Տէր յերկիւղածս իւր :

Զի նա զիտաց զստեղծուածս մեր և
յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր ,
որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :

Շնչէ ի նմա հողմ , և ո՛չ է , և ո՛չ եւս
երեւի տեղի նորա :

Իայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յա-
ւիտեանս յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց , և արգարութիւն նորա յորդւոց մինչև
յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա , յիշեն
զպատուիրանս նորա և առնեն զնա :

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր , արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք
նորա , հօրք զօրութեամբ , ոյք առնէք զբան
նորա ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրութիւնք

նորա , պաշտօնեայք և արարողք կամաց
նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա ,
զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն
նորա , օրհնեա՛ն անձն իմ զՏէր :

Տէր լուր ազօթից իմոց , ունկն զիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով , և մի՛
մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում ,
զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն
կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ , խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ և նստոյց զիս ի
խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս , խորհե-
ցայ յամենայն գործս քո , յարարածս ձեռաց
քոց խորհեցայ և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ , վազվազակի լո՛ւր ինձ Տէր , զի նուա-
ղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի՛ զարձուցաներ զերեսս քո յինէն ,
նմանիցիմ այնոցիկ ոյք իջանեն ի գուռ :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմու-
թիւնս քո , զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից ,
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր , զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես
Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեսցէ ինձ ի
յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր , կեցուցես զիս
արդարութեամբ քով հանցես ի նեղութենէ
զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ն զթշնա-
միս իմ , և կորո՛ գամենայն նեղիչս անձին
իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Փառք Հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ .
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն :

Երգ տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի
ասացեալ ի պաշտաման գիշերոյ

Յիշեսցուք ի գիշերի զանուն քո , Տէր :
Բիղեսցեն սիրտք մեր զբան բարի , և
լեզուք մեր պատմեսցեն զգործս երկնաւոր
Թագաւորիդ :

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովանեացուք զքեզ, Տէր :

Զաղօթս մեր տացուք քեզ, Տէր, ի գաւիթս քո, ի մէջ նոր Երուսաղէմի :

Ի գիշերի համբարձցուք զձեռս մեր սրբութեամբ առ քեզ, Տէր :

Ի ձայն գոհութեան, ամենայն հոգիք, օրհնեցէք զՏէր :

Վ. Զարթիք, փառք իմ, զարթիք և ես զարթեայց առաւօտուց. այլյուրիա :

Զարթիք ընդ զուարթունս, մանկունք վերինն Սիօնի. այլյուրիա :

Զարթիք որդիք լուսոյ, ի յօրհնութիւն Հօրն լուսոյ, այլյուրիա :

Զարթիք փրկեալք արեամբ, և տուք զփառս փրկողին. այլյուրիա :

Զարթիք նոր ժողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. այլյուրիա :

Զարթիք, հարսունք հոգևով, սպասեալք գալոյ սուրբ փեսային. այլյուրիա :

Զարթիք, վառեալք լուսով, ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն. այլյուրիա :

Զարթիք, պատրաստեցէք իւր լապտերաց զջերմ արտասուս. այլյուրիա :

Զարթիք, և մի՛ ննջէք, նման յիմար կուսից, նիրհէք. այլյուրիա :

Զարթիք, երկիրպագցուք, և արտասուօք զայս ասացուք. այլյուրիա :

Վ. Զարթիր, ընդէ՛ր ննջես, Տէր, մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ :

Արի՛, Տէր, օգնեան մեզ, տացուք անուանդ քում զփառս :

Այժմ և յաւէտ Հօր և Որդւոյ և Սուրբ հոգւոյն. ամէն :

Վ. Զարթուցեալքս, ի զբաղմանէ գիշերային հանգստենէ :

Շնորհեցէ մեզ մարդասէր Տէր մխիթարութիւն և ի սիւստանս Եկեղեցւոյ :

Ահիւ և զողութեամբ կացցուք ի յաղօթս: Եկեալ խոստովանեսցուք զյանցանս :

Եւ գտցուք ի Քրիստոսէ զքաւութիւն և զմեծ զողորմութիւն :

Կց. Անբաժանելի եւ համագոյ երրորդութեանդ. համաձայնեալք ընդ ըզօրս երկնից. փառս մատուցանեմք :

Փառքք քեզ : Որ յանարուեստ յաթոռ բարձրացեալ հանգչիս. սուրբ Աստուած հրզօր և սքանչելագործ :

Փառքք քեզ : Որ յանէից գոյացուցեր զամենայն արարածս. սուրբ Աստուած անձառ Հօր անեղ Որդի :

Փառքք քեզ : Որ տեսչութեամբ ինամես

զամենայն արարածս . սուրբ Աստուած բրդխումն անբապառ աղբեր :

Տէր : Ժողովրդապետք եկեղեցւոյ ի քէն հայցեն ասելով . հովիւ բարի . ողորմեա բանաւոր հօտի : Ամէն . ալելուիա . ալելուիա . ալելուիա : Ամէն . ալելուիա . ալելուիա . ալելուիա :

Ք Ս Ր Ո Չ

Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանգրտենէ քընոյ , զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած ի մխիթարութիւն և ի սփոփանս տկարութեան մերում : Եւ եկեալքս միաբան հոգեւոր երգով ի փառաբանութիւն և ի պատիւ ամենասուրբ անուան տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ահիւ և դողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա : Եւ զոհացարո՞ւք զնմանէ ի գիշերային ժամուս յայսմիկ , վասն իրաւանց եւ արդարութեան նորա : Որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով . և շնորհեաց մեզ բերել ըզնմանութիւն երկնային հրեշտակացն ի փառաբանիչս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինիլ : Եւ մեք այսուհետեւ սրբելով զանձինս մեր ի խղճէ և ի շար գործոց , համ-

բարձցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկմտութեան : Հաւատով խնդրեսցուք ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց . խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ : Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց , շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ՝ եւ անարատ վարուք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս , և արժանաւոր լինելով յաւիտենական և երկնային խորանացն : Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս . Տէր մեր կեցո եւ ողորմեա :

Կեցո տէր :

Զմնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Շնորհեա տէր :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց . ի տեառնէ խնդրեսցուք :

Շնորհեա տէր :

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց . ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Շնորհեա տէր :

Զարբոյ խաչին մեծ եւ կարող գորութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց . ի Տեառնէ խընդ :

Շնորհեա տէր :

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Զանձինս մեր և զմիմեանքս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք .

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

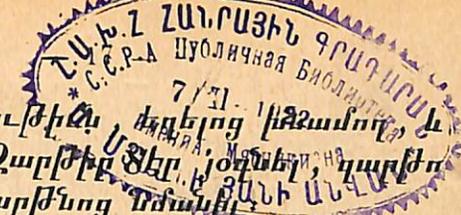
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում . ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Նորին Տեառն ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի՝ երգ աղօթական ի դէմս սրբոյ երրորդութեան , նաև իւրաքանչիւրոյ դիմի երրորդութեանն առանձնակի

Առաւօտ լուսոյ , արեգակն արդար , առ իս լոյս ծագեա : Բղխումն ի հօրէ , բղխեա ի հոգւոյս , բան քեզ ի հաճոյս :

Գանձդ ողորմութեան , գանձիդ ծածկելոյ , գտող զիս արա : Դուռն ողորմութեան , դաւանողիս բաց , դասեցո վերնոցն :

Երրեակ միութիւնն եղելոց խաւանող և ինձ ողորմեա : Զարթից Տէր յօգնել , զարթոզ զթմրեալս , զուարթնոց տմարնի :

Էդ Հայր անսկիզբն , էակից Որդի , է միշտ Սուրբ Հոգի : Ընկալ զիս գթած , ընկալ ողորմած , ընկալ մարդասէր :

Թագաւոր փառաց , թողութեանց տրւող , թնդ ինձ զյանցանս : Ժողովող բարեաց , ժողովեա և զիս , ժողովս անդրանկաց :

Ի քէն Տէր հայցեմ , ի մարդասիրէդ , ինձ բժշկութիւն : Լեր կեանք մեռելոյս , լոյս խաւարելոյս , լուծանող ցաւոյս :

Սորհրդոց գիտող , խաւարիս շնորհեա , խորհուրդ լուսաւոր : Ծնունդ հօր ծոցոյ , ծածկելոյս ստուերաւ , ծագեա լոյս փառաց : Կենարար Փրկիչ , կեցո զմեռեալս , կանգնեա զգլորեալս : Հաստեա հաւատով , հաստատեա յուսով , հիմնեցո սիրով :

Զայնիւս աղաչեմ . ձեռօքս պաղատիմ . ձիր բարեաց շնորհեա : Ղամբարամբ լուսոյ . ղեկավար ճարտար . ղօղեալս ամրացո :

Ճառագայթ փառաց . ճանապարհ ինձ ցոյց , ճեպել ի յերկինս : Միածինըդ հօր . մոյժ զիս յառագաստ . մաքուր հարսանեացդ :

Յորժամ գաս փառօք . յահագին աւուրն . յիշեա զիս Բրիստոս : Նորոգող հնութեանց . նորոգեա եւ զիս . նորոգ զարդարեա :

Շնորհատու բարեաց . շնորհեան գլխա-
լուծիւն . շնորհեան գլխողութիւն : Ուրա-
խացն Տէր . ոգւոյս փրկութեամբ . ոյր վասն
եմ ի սուգ :

Չար մըշակողին . չար սերմանց նորին .
չորացն գպտուղն : Պարգեւիչ բարեաց .
պարգևեան իմոց . պարտեացս թողութիւն :

Չուր շնորհեան աչացս . չերմ հեղու
զարտօսրը . չընջել ըզյանցանս : Ռետինըզ
քաղցու . ոամ հոգւոյս արբն . ոան ցոյց ինձ
լուսոյ :

Սէր անուն Յիսուս . սիրով քով ճըմլեան .
սիրտ իմ քարեղէն : Վասրն գրթութեան .
վասն ողորմութեան . վերքատին կեցն :

Տենչալուոյդ տեսեամբ . տնր ինձ յա-
գենալ . Տէր Յիսուս Գրիստոս : Բարունդ
երկնաւոր . բոտեան զաշակերտս . բամից
երկնայնոց :

Յօղ արեան քոյ Տէր . ցօղեան ի հօգիս .
ցնծասցէ անձն իմ : Իիւծեալըս մեղօք .
ւիւծեալ աղաչեմ . լիւսել ինձ բարիս :

Փրկիչ բոլորից . փութան զիս փրկել .
փորձութեանց մեղաց : Քաւիչ յանցանաց .
քաւեան զօրհնաբանս . քեզ երգել ըզփառս :

Սրբունւոյ Աստուածածնին բարեխօսու-
թեամբն , յիշեան Տէր և ողորմեան :

ԵՐԳ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՅ

Նորին տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի՝ ող-
բերգութիւն անձին զըջացելոյ , և բողոք
իւրաքանչիւրոյ դիմի խոստովանաբար :

Աշխարհ ամենայն . առ իս նայեցեալ .
ախտակից լերնօք : Բանամ զըրթունս . բար-
բառիմ լեզուաւս , բողոքեմ զանձնէս . տէր
ողորմեա . տէր ողորմեա . տէր ողորմեան :

Գող եղէ մեղաց . գլտող կորըստեան .
գուր ինձ փորեցի : Դաւեցի զանձն իմ . դա-
ւաճանեցի . դարան գործեցի . տէր ողորմեան :

Երբեմն էի լոյս . եւ այժմ եմ խաւար .
և ըստուեր մահու : Զիւրդ պատմեցից .
զթիւ մեղաց իմոց . զի բազում են յոյժ .
տէր ողորմեան :

Էրկինք եւ երկիր . եկայք ողբացէք .
եղկելի զանձն իմ : Ընտրեցի զչարն . ընկա-
լայ կամաւ . ըզ հոյլըս մեղաց . տէր ողորմեան :

Թաթաւիմ տըղմով . թաւալիմ ի մեղս .
թոթափիլ չկարեմ : Ժանտ ախտիւ լըցեալ .
ժահահոտ եղէ . ժամանակս բազումս . տէր
ողորմեան :

Ի բաց մեկնեցայ . ի սուրբ խորհրդոց .
ի բարեաց գործոց : Լաւ վարկաւ անձն իմ .

լուսոյն հեռանալ . լինիլ ընդ խաւար . տէր
ողորմեան :

Խորհուրդք չարին . խաբեն ըզ հոգիս .
խորատոյզ առնեն : Ծածկեն անդընդօք .
ծիծաղին գորմամբս . ծանակ զիս առնեն .
տէր ողորմեան :

Կամաւ կորացայ : Կարկամեալս ան-
ձամբս : կանգնիլ ոչ կարեմ : Հուր մեղաց
կիզող : հրդեհեաց որ յիս . հոգեւոր բարիս :
տէր ողորմեան :

Չաղկեցայ մեղօք . ձաղեցին տեսողք .
ձանձրացաւ հոգիս : Ղեղի զառնութեան .
զօղեալ ի սիրտ իմ . դամպար իմ շիջաւ .
տէր ողորմեան :

Ճաշակմամբ մեղաց . ճաշեցի զմահ .
ճոխս աղքատացայ : Մեռեալ եմ հոգևովս .
մոլորեալ մտօքս . միայն կամ մարմնովս .
տէր ողորմեան :

Յորոգայթ մահու . յորսողին անկայ .
յաղթեցայ յախտից : Նետից թըշնամւոյն .
նըշաւակ եղէ . նոր միշտ խոցոտիմ . տէր
ողորմեան :

Շուրջ պատեալ զինեւ . շունք բազումք
եղեն . շաղախին արեամբս : Որս եղէ չարին .
ուռկանաւ մեղաց . որսացաւ զանձն իմ .
տէր ողորմեան :

Չարաչար վշտօք . չարչարի անձն իմ .
չունիմ դադարումն : Պարտապան գտայ .
պարտուց յանցանաց . պարտեալս ի մեղաց .
տէր ողորմեան :

Չանամ զըղջանալ . Չեռանիմ դարձեալ .
Չեռնում հրով մեղաց : Ռաբբի կոչեցայ .
ռակայ անուանիմ . ռամկական վարուքս .
տէր ողորմեան :

Սիրով ցանկութեան . սաստիկ բարկու-
թեան : սիրտ իմ խոցեալ է : Մերօք յան-
ցանաց . վշտանայ հոգիս . վարանեալ շիջիմ .
տէր ողորմեան :

Տիրեցին ինձ չարք . տարագիր հանին .
տիրական գրկացն : Բարունւոյն բարւոյ .
բախճական ձայնին . բոտինս ոչ լուայ . տէր
ողորմեան :

Յանկութիւն չարեաց . ցանկալի դիմօք .
ցաւեցոյց զաչս իմ : Իլւրաբանչիւրոց . Լիւս-
մամբ խուռն ախտից . Լիւծեալ է հոգիս .
տէր ողորմեան :

Փութացիր անձն իմ . փախչիլ ի չարեաց .
փափաքիլ բարեաց : Քեզ միշտ մերձ ծանիր .
քուն մահու եկեալ . քրննող դատաւոր . տէր
ողորմեան :

Սրբուհոյ Աստուածածնին բարեխօսու-
թեամբ , յիշեան տէր եւ ողորմեան :

Ակնի աղօթք : Աֆեն գոհակամբ Տէր Աստուած մեր :

Կանոնադրուիք կարգաւ ըստ ութ ձայնիցն :

Աձ. Դատեան Տէր գայնոսիկ . ոյք զատեն զիս . ալէլուիա : Մարտիր ընդ այնոսիկ որք մարտընչին ընդիս . ալէլուիա :

Ա՛ռ զգէն եւ զասպար քո . եւ արի յօգնել ինձ . հա՛ն զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ զու զանձն իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խընդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն , ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ . և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար և ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց , և ի նանիր նախատեցին զանձն իմ :

ի. Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո . ճշմարտութիւն քո մինչև յամպս . ալէլուիա . ալէլուիա :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած . իրաւունք քո որպէս խորք բազումք .

զմարդիկ եւ զանասուն կեցուցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան ի հովանի թեւոց քոց յուսասցին :

Արբեսցին նոքա ի պարարտութենէ տան քո , և զուղիս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց , և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Ծագեա՛ զողորմութիւնս քո՛ ոյք ճանաչեն զքեզ , զարդարութիւնս քո՛ ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի եկեսցեն ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛ զողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , մերժեսցին եւ այլ մի՛ կարասցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ալէլուիա . ալէլուիա :

Ակ. Ասաց անրզգամն ի սրբոտի իւրում թէ ոչ գոյ Աստուած . ալէլուիա : Ապակա- նեցան եւ պղծեցան յանօրէնութեան իւր- եանց , և ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն . ալէլուիա :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան , տեսանել թէ իցէ՞ որ ի- մաստուն՝ որ ինդրիցէ զԱստուած :

Ամենեքեան խոտորեցան ի միասին , և անպիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զբարի , և չէ որ մինչև ի մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան , ոչք գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտէին գժողովուրդ իմ որպէս կե- րակուր հացի . և առ Աստուած ոչ կար- դացին :

Փ. Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ . և ոչ երկեան յԱստուծոյ . ալէլուիա . ալէլուիա :

Զգեաց զձեռն իւր ի հատուցանել նոցա , եւ նոքա պղծեցին զօրէնս նորա :

Բաժանեցան ի սրտամտութենէ երեսաց նորա . և եհաս ի սիրտս նոցա :

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ , և ինքեանք որպէս սլաք :

Ընկեա՛ ի Տէր զհոգս քո՛ և նա կերակրէ

զքեզ . և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ :

Դու Աստուած իջուցես զնոսա ի զուր ասականութեան . արք արիւնահեղք և նեն- գաւորք մի՛ . հասարակեացեն զաւուրս իւր- եանց . այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ :

Փառք Հօր և Որդ : Այժմ և միշտ և յա : Ալէլուիա . ալէլուիա :

Բձ. Ի քեզ Տէր յուսացայ , մի՛ ամաչե- ցից յաւիտեան . ալէլուիա : Յարդարութեան քում փրկեա՛ և ապրեցո՛ զիս . ալէլուիա :

Խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո , և կեցո՛ զիս :

Լեր իմ Աստուած ապաւէն , և տեղի ամուր կեցուցանել զիս . զի հաստատու- թիւն իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Աստուած իմ , փրկեա՛ զիս ի ձեռաց մեղաւորի , ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :

Դու ես համբերութիւն իմ Տէր , Տէր յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ :

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարզանդէ , յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ . և առ ի քէն է օգնութիւն իմ յամենայն ժամ :

Ֆ. Երկիրպագցեն նրմա ամենայն թա-
զաւորք երկրի . և ամենայն ազգք ծառա-
յեսցեն նրմա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Զի փրկեաց զաղբատն ի ձեռաց հզօրի-
զաղբատն և զտնանկն , որոյ ոչ է իւր օգ-
նական :

Անխայեսցէ նա յաղբատն և ի տնանկն ,
և զանձինս տնանկաց կեցուցէ . ի վաշխից
շարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա , կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արա-
բացւոց :

Յաղօթս կայցեն առ նա յամենայն
ժամ . և զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն
երկիր . և ի վերայ զլիտց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ
նորա . և ծաղկեսցի ի քաղաքի Տեառն որ-
պէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտ-
եան . զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի ,
և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի որ
առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն

սուրբ փառաց նորա յաւիտեան . լցցի փա-
ռօք նորա ամենայն երկիր . եղիցի եղիցի :
Փառք Հօր և Որդւոյ : Այժմ և միշտ .
Ալէլուիա . ալէլուիա :

Բկ. Զողորմութիւնս քո Տէր յաւիտեան
օրհնեսցից . ալէլուիա : Ազգէ յազգ պատմե-
ցից զճշմարտութիւնս քո բերանով իմով .
ալէլուիա :

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմութեամբ
շինեսցի . յերկինս պատրաստ եղիցի ճշ-
մարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմոց . երզուայ
Դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ քո .
և շինեսցից ազգէ յազգ զաթոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց
քոց Տէր , և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս
սրբոց :

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ , կամ
նիվ նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ :

Ֆ. Դարձուցեր զօգնութիւն ի սրոյ նո-
րա . եւ ոչ ընկալար զնա ի պատերազմի .
ալէլուիա . ալէլուիա :

Անարգեցեր զսրբութիւնն նորա , և զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր :

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա . եւ հեղեր զնովաւ զամօթ :

Մինչև յե՞րբ զարձուցանես զերեսս քո խապառ . բորբոքեսցի որպէս հուր բարկութիւն քո :

Իսկ արդ յիշեա՛ և տես՝ թէ ո՞վ է իմ հանգիստ . միթէ՞ ի զո՞ւր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան :

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՛ և ո՛չ տեսցէ զմահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց :

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք , զոր երզուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով :

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քոյ , զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Չոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր . նախատեցին փոխանակ օժելոյ քոյ :

Օրհնեալ տէր Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր և . Այժմ՝ և միշտ . այլելուիա . այլելուիա :

Գձ. Խոստովան եղերուք Տեառն զի քաղցր է . այլելուիա . զի յաւիտեան է ողորմութիւնն նորա . այլելուիա :

Ո՞ խօսեսցի զղօրութիւնս Տեառն . լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա :
Երանի՛ ոյք պահեն զիրաւունս , և առնեն զարդարութիւն յամենայն ժամ :

Յիշեա՛ զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան քոյ . և ա՛յց արա մեզ ի փրկութեան քում :

Տեսցո՛ւք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց քոց . ուրա՛խ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քոյ . և գովիցուք մեք ի ժառանգութեան քում :

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր , անօրինեցաք եւ յանցեաք :

Վ. Մատնեաց զնոսա ի ձեռս հեթանոսաց . տիրեցին նոցա ստելիք իւրեանց , և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա . և խոնարհ եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցա . այլելուիա . այլելուիա :

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա , և նոքա զառնացուցին զնա ի խորհուրդս իւրեանց . և կորացան յանօրէնութեան իւրեանց :

Հայեցաւ Տէր ի նեղութիւնս նոցա, ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր, և զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում. և ետ գնոսա ի գթութիւնս առաջի ամենայն գերչաց նոցա :

Փրկեա՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր. եւ ժողովեա՛ զմեզ ի հեթանոսաց :

Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ. և պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի. յաւիտեանս յաւիտենից :

Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր եւ. Այժմ և միշտ. ալելուիա. ալելուիա :

Գլ. Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն. ալելուիա : Մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց. ալելուիա :

Ընկա՛ զծառայս քո ի բարի. զի մի ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր, և բանից արդարութեան քո :

Արա՛ ընդ ծառայի քում, Տէր, ըստ

ողորմութեան քում. զարդարութիւնս քո ուսն ինձ :

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր. խափանեցին զօրէնս քո :

Կի. Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր. ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս. ալելուիա. ալելուիա :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր. եւ բանիւ քո փրկեա՛ զիս :

Բղիխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զօշխար կորուս-

Օրհնելով կարգացից առ Տէր , և ի թըշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն զինև երկունք մահու . եւ ուղիք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս :

Վիշտք զժոխոց պաշարեցին զիս . և ժամանեցին ինձ որոգայթ մահու :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարգացի , և առ Աստուած իմ աղաղակեցի :

Վ. Զգեցուցեր ինձ զօրութիւն ի պատերազմի . և զյարուցեալսն ի վերայ իմ ներքոյ իմ արարեր . ալէլուիա . ալէլուիա :

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր . և գատելիս իմ սատակեցեր :

Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ վրկէլ զնոսա . կարգացին առ Տէր , և ոչ լուաւ նոցա :

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ . և որպէս կաւ գոեհաց կոխեցից զնոսա :

Փրկեսցէ զիս Տէր ի հակառակութենէ ժողովրդոց . և կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց :

Ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի , ծառայեալ ինձ . և ի լուր ականջաց լուաւ ինձ :

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք

օտարաց մաշեցան . և կաղացան ի շաւղաց իւրեանց :

Կենդանի է Տէր՝ եւ օրհնեալ է Աստուած . և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ :

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ . և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց . յայնցանէ որք յարուցեալն են ի վերայ իմ՝ բարձր արարեր զիս . և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :

Վասն այսորիկ՝ խոստովան եղէց քեզ ի հեթանոսս . և անուան քում սաղմոս սասցից :

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի նորա . առնել ողորմութիւն ընդ օծելոյ նորա Դաւթի , և ընդ զաւակի նորա ազգէ մինչև յազգ .

Փառք Հօր եւ . Այժմ և միշտ . ալէլուիա . ալէլուիա :

Զկնի կանոնադրութի հանգստեան շարական ըստ աւուր ձայնի . և զկնի շարականին սաղմոս ձայնիւ ըստ աւուր ձայնի , և ապա Աւետարան :

Ի Տէրունի աւուրս եթէ ան . լինի ասա զայս սաղմոս . իսկ յայլում աւուր Տէր մի սրտմտութեամբ :

Աձ. Տէր ո՞վ կացցէ ի խորանի քում, կամ
ո՞վ բնակեացէ ի լեառն սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ, գործէ զարդարու-
թիւն, խօսի ըզ ճշմարտութիւն ի սրտի
իւրում :

Որ ո՞չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով,
և չար ընկերի իւրում ո՞չ արար :

Նախատինս ի մերձաւորաց նա ո՞չ
առնու. արհամարհեալ է առաջի նորա շա-
րագործն :

Չերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ.
որ երգնու ընդ ընկերի իւրում և ո՞չ ստէ :

Չարծաթ իւր ի վարձու ո՞չ տայ, և
կաշառս ի վերայ իրաւանց ո՞չ առնու. որ
զայս արասցէ՝ նա մի՛ սասանեսցի յաւիտեան :

Աձ. Տէր՝ մի սրտամտութեամբ քով յան-
դիմաներ զիս և մի՛ բարկութեամբ քով խը-
րատեր զիս :

Ողորմեան ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ ես.
բժշկեան զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր
մինչև յերբ :

Դարձ Տէր և փրկեան զանձն իմ. կեցո՞ւ
զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

Չի ոչ ոք է որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ, կամ
՚ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում,
լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. եւ
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ ՚ի սրտամտութենէ ակն իմ.
և մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց
իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր
աղօթից իմոց. և Տէր զխնդրուածս իմ ըն-
կալաւ :

Ամաշեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ. դարձցին յետրս և ամաշեսցեն
յոյժ վաղվազակի և խռովեսցին :

Ակ. Բարձր առնեմ զքեզ Տէր՝ զի ընկա-
լար զիս. և ո՞չ ուրախ արարեր զթշնամին
իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ և
բժշկեսցեր զիս. Տէր հաներ ՚ի դժոխոց զանձն
իմ. և փրկեսցեր զիս յայնցանէ՝ որք իջանեն
՚ի գուր :

Սաղմոս ասացէք Տեառն սուրբք նորա.

և խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա :

Սրամտութիւն է ի բարկութեան նորա , և կեանք են 'ի կամաց նորա :

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք , առաւօտու եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութեան իմում , թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր 'ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօրութիւն , դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ և ես եղէ խոռովեալ :

Առ քեզ Տէր կարդացի և առ Աստուած իմ ազադակեցի . զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Միթէ հո՞ղ խոստովան առնիցի առ քեզ , կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո :

Լուաւ ինձ Տէր և ողորմեցաւ , և Տէր եղև ինձ օգնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն , էգերծ յինէն գբուրձ , և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն :

Որպէս սաղմոս ասացեն քեզ փառք իմ . և այլ մի եւս զղջացայց , Տէր Աստուած իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ :

Բձ. Աստուած յանուան քում կեցո՞ գիս , և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած , լուր աղօթից իմոց , ունկընդիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք ինդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , և Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ , ճշմարտութեամբ քով սատակեալ զնոսս :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ , և խոստովան եղէց անուան քում Տէր , զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս , և 'ի թշնամիսն իմ ետես ակն իմ :

ԲԼ. Աստուած ողորմեալ մեզ և օրհնեալ զմեզ , երեւեցո՞ զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեալ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յազինս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած , խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն :

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք . զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ , և ազգաց երկրի դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած , գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր , և օրհնեաց զմեզ , Աստուած Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ , և ՚ի նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

Կձ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ , և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Լռեցուցեր զամենայն սրտամտութիւնս քո , և դարձար ի բարկութենէ սրտամտութեան քո :

Դարձ առ մեզ Աստուած Փրկիչ մեր , և դարձն զսրտամտութիւնս քո ի մէնջ :

Մի յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր , և մի ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչև յազգ :

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուցես զմեզ , եւ ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ :

Յոյց մեզ , Տէր , զողորմութիւնս քո , եւ զփրկութիւնս քո տնւր մեզ :

Լուաք զի՞նչ խօսի Տէր Աստուած մեր , խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ և առ այնոսիկ ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա , բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում :

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին . արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին :

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ , արդարութիւն յերկնից երեւեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր . արդարութիւն առաջի նորա գնասցէ , զիցէ ի ճանապարհի զգնացս իւր :

Կկ. Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ , և մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցն առ իս զունկն քո . յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լնւր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոխ չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ, և ցամաքեցաւ սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանեցայ ես հաւայասան անապատի :

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, տքնեցայ և եղէ ես որպէս ննձղուկ միայն ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ, և գովիչք իմ ինև երզնուին :

Զմոխիր որպէս զհաց կերի, և զլմպելին իմ արտասուօք խառնեցի :

Յերեսայ բարկութեան սրամտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :

Դու Տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քո ազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ զթասցիս 'ի վերայ Սիօնի. ժամանակ զթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

Ին. Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր. ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր. եւ բանիւ քո փրկեան զիս :

Բղխեսայեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո. յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնքս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զբեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեան զծառայս քո, զի զպատուիրանքս քո ես ոչ մոռացայ :

1՝ Տէրունի աւուրս եթէ ձայնն ՚ի իցէ .

տա՛ զայս Սարգոս

Դկ. Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր, Տէր, լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր, Տէր,

իսկ ո՞ր կարէ կալ առաջի քո, զի 'ի քէն է քա-
ւուրթիւն :

Վասն անուան քո համբերի Տէր, համ-
բեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն
իմ 'ի Տէր :

'ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, 'ի
պահէ առաւօտու յուսացաւ իսրայէլ 'ի Տէր :

'ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, 'ի
նմանէ է փրկութիւն, և նա փրկեաց զիսրա-
յէլ յամենայն նեղութեանց նորա :

Իկ. Տէր, լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի՛
մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում,
զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կեն-
դանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի
խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խորհեցայ
յամենայն գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց
խորհեցայ և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուազե-
ցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. նը-
մանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն 'ի գուբ :

Լսելի արա՞ ինձ առաւօտու գողորմու-
թիւնս քո. զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից, զի
առ քեզ Տէր, համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՞ զիս 'ի թշնամեաց իմոց, Տէր զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՞ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես
Աստուած իմ :

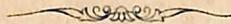
Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես զիս,
արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ
զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՞ զթշնա-
միս իմ, և կորո՞ զամենայն նեղիչս անձին ի-
մոյ, զի ես ծառայ քո եմ :

Զկնի Սաղմոսին Աւետարան և ապա

Երգ ըստ աւուր ձայնի

Տեառն ներսէսի ասացեալ վասն ննջեցելոյ :

Իկ. Բկ. Աստուած անեղ անժամանակ , հայր անըսկիզբն և անքանակ , որդւոյ պատճառ. ծննդեամբ անճառ , հոգւոյն բղխմամբ անքրննաբար . աղաչեմք զքեզ գրթած՝ երկայնամիտ եւ ողորմած , ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով 'ի քեզ ննջեցելոյս : Բանդ որ 'ի ծոց հօր միածին , և կերպարան սկըզբնատրպին , որով երկինքը գոյացան , աշխարհ լրրիւ հաստատեցան . հայցեմք 'ի քէն տէր և փրկիչ , ամենողորմ և կեցուցիչ . ողոր : Գերագոյն շնորհաց բաշխող երկնաւորաց և երկրայնոց . կեանք և կենաց տըւող հոգի հօր և որդւոյ արարչակից . խընդրեմք 'ի քէն ազբիւր բարեաց արբուցանողը ծարաւեաց , ողոր : Դաւանիմք ընդ սրովբէից զկենդանաւորըդ համայնից . երեքսրբեան մի տէրութիւն զհայր և զորդի և զսուրբ զհոգիդ . յոր հանգուցեալըս մըկըրտեալ և հաւատով խոստովանեալ . ո : Երբակի թիւ կատարեալ , յերիս անձինըս բաժանեալ , երբորդութեամբ միաւորեալ . միով բնութեամբ հաւասարեալ , յորմէ կապեալք և արձակիմք , և վերըստին անլոյծ կապիմք , ողոր : Զէակիցըդ հօր զորդի փառաւորեմք անլրուելի . որ իջեր յարգանդ

կուսին զաղամայինն առեր մարմին . աղաչանօք աստուածածնին անապական քոււմ ծընողին . ողոր : Էրեւեցար մարմնով յերկրի որ 'ի հօրէ անմեկնելի . ընդ հողեղէնըս բնակեցար 'ի հրեղինաց երկրրպագեալդ , պաղատանօք երկնաւորաց փառաբանչաց քոց հրեշտակաց . ողորմ : Ըստ օրինացըն մովսեսի ընծայեցար 'ի տաճարին , զի ըզբնութիւնըս մարդկային ընծայեցես հօր ' յերկինըս . խընդըրուածովք սուրբ ծերունւոյն քեւ 'ի կապից արձակելոյն . ողոր : Թագաւորըդ հրեղինաց , որ ընդ մարդկան հողեղինաց շըրջեցար տնօրինաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար . որ վասն մեր զայս ամենայն 'ի յանձն առեր խոնարհութեամբ , ողոր :

Դձ. Բձ. Ժողովեալըս 'ի հրաժարումըն ծառայի քո յաշխարհէ , հայցեմք 'ի քէն արտասուելով և պաղատիմք զայս ասելով . ճանապարհ ընդ քեզ ելից՝ ննջեցելոյս լեր ուղեկից , 'ի յօթեվանս հօր քո լուսոյ ըզնընջեցեալըս մեր հանգո : Ի փրկութեան մերոյ սկըզբան մըկըրտեցար 'ի յորդանան . զոր շնորհեցեր նոր աւագան 'ի մաքրութիւն մեզաց մարդկան . հայցմամբ կրրկին կարապետին մեծին 'ի ծընունդըս մըկըրտչին . 'ի յօ : Լուսաւոր ձայնիւ յերկնից զքեզ դաւանեաց հայր

էակից. աղանակերպ հոգին իջեալ առ համագոյդ իւր հանգուցեալ. ըզմըկըրտեալս նովին հոգևով յորդեգրութիւն հօր հաւատով. 'ի յօթ: Խաւար մեղաց հալածեցաւ լոյս գիտութեան քեւ ծագեցաւ. խայթուած օձին բժըշկեցաւ հիւանդութիւն մեր ողջացաւ. կենդանարարրդ միռելոց և լուսատուդ խաւարելոց. 'ի յօ: Ծագումն անուն առ 'ի հօրէ, որ ընտրեցեր 'ի յաշխարհէ, լուսաւորիչ տիեզերաց ըզգասս ընտրեալ աշակերտացն. աղաչանօք առաքելոյն փոխ յարութեան մեր եղելոց. 'ի յօդ: Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ որ ստեղծեր գմեզ 'ի հողոյ, նորոգեցեր դարձեալ կրրկին ծննդեամբ սրբբոյ աւագանին. զոր կեցուցեր շնորհիւ քոյին 'ի մահուանէն այն առաջին. 'ի յօ: Հոգևով լրցեր գմարդըն առաջին, զոր կորուսեալ խաբամբ չարին. ըզնոյն հոգի բանիւ քոյին հեղեր յոգիս մեր վերըստին. նովին հոգևով սուրբ և բարի առաջնորդեա հոգևոյ սորին. 'ի յօ: Չայնեցեր առ զաղարոս որով ետուր մեռելոց յոյս, կենդանութեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յաղամայն. կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ կոչեա ըզսա յայսրմ հողոյ. 'ի յօ: Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու 'ի կենարար ձայնին լրրոյ. արագապէս զոյգ ընդ բանին ետ ըզմեռեայն ըստ հրամանին. իշխանք օդոյս այս

սարսեացեն զհոգի սորա մի արգելցեն. ի յօթեւ:

Ակ. Իկ. Ճանապարհ մօլորելոց և ճառագայթ խաւարելոց. հրաւիրեցեր զորդիս լուսոյ ի յերկնային հարսանիս քո. ընդ զուարճալից անդ ժողովոց արժանացո ըզսա դասուց. լի յապտերօք մոյժ յառագաստ ընդ իմաստուն սուրբ կուսանացն: Մերով բնութեամբ զոր ըզգեցար ի փայտ խաչին բեւեռեցար, լուծանելով գմեզ ի մեղաց ի նախահօրըն կապանաց. լոյժ և ըզսա ի յանցանաց վասն քո սուրբ չարչարանաց. լի: Յետ կամաւոր մահու խաչի եղար ի նոր գերեզմանի. երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի նոր ըստեղծեր գմեզ կենդանի, զիջեալս ընդ քեզ ի հող մահու վերակոչեա ձայնիւ փողոյ. լի: Նըստեալ կանանցն իւղաբերից և ողբային արտասուալից, իբր ըզմեռեալ անյուսալից ըզկենդանիդ յաւիտենից. վասն նոցին սուրբ արտասուաց մաքրեա ըզսա ի յանցանաց. լի: Շարժեալ հիմանցըն զրժոխոց՝ ի տեսանել ըզքեզ ներքնոց, հաներ զհոգիսն որ ի բանտին, կապեալ զիշխանըն մահածին. ընդ հանգուցեալ հոգիս սրբբոց՝ հանգո զհոգիս նընջեցելոյս. լի: Ուրախութեամբ զօրք երկնային յերկնից յերկիր

իջանէին . յորժամ յարեար ի մեռելոց լոյս ծագեցար արարածոց . սուրբ յարութեամբ քո կենարար յարո ըզսա ի կեանս անմահ . լի : Չըհանդուրժեալ պահապանացն ի յերկիւղէ երկնաւորացն , որք աւետիս տային կանանց թէ մահ լուծաւ մահկանացուաց . սա որ մահու քո տընկակից՝ լիցի կենացդ հաղորդակից . լի : Պարակցեալ անմարմնականքն առ կենսատու սուրբ գերեզմանն , տան աւետիս ազգի մարդկան վասըն կենացն յաւէժական . դասաւորեա պարուց նոցին ըզնընջեցեալս յօրըն վերջին . լի : Չահաւորեալ նըշան խաչին յարեւելից փայլեալ ծագին , հաւատացեալքն ի քեզ բերկրին եւ ուրացողքըն կոծեսցին . գերկըրպագուս սըրբոյ խաչին պայծառացո լուսով նորին , լի :

Ան . Գն . Ռահ գործեալ երկնաւորաց՝ գան առաջի քո նախընթաց , զընտրեալըս քո ժողովելով , քեզ ընդ առաջ բերեն ամպով . ընդ աղաւնեաց օդապարից խառնեա ըզսա սուրբ երամից . դասաւորեա ըզսա վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զըւարթնոցն : Սարսափին տարերք երկրի՝ յորժամ փառօք գաս հայրենի , արեգական լոյս խաւարի լուսինն աստեղբքըն նըւաղին . ըզսա յաւուրն անեղեկի լուսաւորեա լուսով քոյին , դաս : վեր-

նական զօրացըն պետ փողէ բարբառ աւետաբեր , արիք մեռեալք որք յաղամայ քանզի ահա եկըն փեսայ , ընդ հարսնացեալ մաքուր հողւոց կարգեա ըզսա ի թիւ սըբոց . դասա : Տիրական յաթոռ նըստիս , յարարածոց երկըրպագիս , արդարութեամբ զաշխարհ դատեն , վարձս ըստ գործոց հատուցանես . յայնժամ շնորհեա ողորմութիւն նընջեցելոյս մեր թողութիւն . դասա : Բամեալ մարդկան ազգ ժողովին որք յաղամայ ծընեալք լինին . և հրեղինաց դասք երկնային համանվամայն վայրաբերին . ի յայնմ անեղ հրապարակին յիշեա ըզսա յօրն ահագին . դաս : Յուցանին գաղտնիք մարդկան , իւրաքանչիւր որ գործեցան . բարեաց գործողքըն պըսակին , չարեացն ի հուրն անշէջ մատնին . յայնժամ յիշեա գտորա բարին , գործըք մեղացըն շընջեսցին . դասա : Իիւսին պըսակք զանագանեալք եւ պատմուճանք լուսափայլեալք . սուրբ վըկայիցն ի գլուխ եղեալ և արդարոցըն զարդարեալ . հաղորդս արահայցմամբ նոցին ըզսա լուսոյ փառաց նոցին , դասա : Փառաց ի փառըս բարձրանան , աջակողմեանքըն վերանան , յորժամ լըսեն գերանական ձայն օրհնութեան ի քէն կոչման . նընջեցելոյս մեր լըսեցո գաստուածալին բարբառըդ քո . դասա : Քահանայք և

ժողովուրդք հայցեմք ի քէն տէր բարեգութիւնդ նրնջեցեալսն հաւատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով, յերուսաղէմ բաղաք վերին յորում արդարքըն ժողովին, փառս վերերգել միշտ ընդ նոսին երրորդութեանդ երրեակ անձին :

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Արարիչ և մարդասէր անոխակալ և բարեգութ, որ գովիսդ ի սրովբէից տէր դատաւոր արդարութեան, ընդ սրբոց առաքելոց տէր պլսակեա զմեր նրնջեցեալսն ողորմած տէր ողորմեա հոգւոցըն մեր նրնջեցելոց :

ՄԱՐԴԱՐԵՒՑ

Յորժամ գրեալքըն կատարին, որ զայնմ աւուր մեզ պատմեցին. մարգարէից բանքըն յարգին, առաքելոցըն վըճարին. ։ :

ՆՆՁԵՑԵԼՈՑ

Ի վերինն երուսաղէմ ի բնակարանըն հրեշտակաց, ուր ենովք և եղիաս կան ծերացեալ աղաւնակերպ. ի դրախտին եղեմական պայծառացեալ արժանապէս. ողորմ :

ԴԱԼՇՍՏԵԱՆ

Թագաւոր փառաց Քրիստոս որ ժամանեալ գաս ի յերկնից ի վերայ թեւոց հոգմոց քո հայրենի կերպարանօք. և առնես հրափորձութեամբ ըզքըննութիւն որդւոց մարդկան : Ողորմ :

ՀՐԵՇՏԱԿԱԳԵՏԱՅ

Ի դնել բեմին բազմի փեսայն, և առաքաստըն զարգարի. գաբրիէլեան փողըն գոչէ. սուրբք ամենայն անդ հաւաքին. արդարոց դասքըն բերկրին, իսկ մեղսասէրքըն թախանձին. ։ :

ԽԱՉԻ

Յորժամ հընչիւն փողոյն լինի և դեւտական գիրըն յայտնի. ճառագայթ սրբոյ խաչին յարեւելից փայլեալ ծագի. հրեշտակաց գունդք ծաւալին, հրեշտակապետք պարունակին. ողորմ :

ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ

Ահեղ խորհուրդ քահանային, բազկատարած կայ ի բեմին առաջի սուրբ սեղա-

նոյն . հուր շիջանի , խաւար մերժի . տրրտ-
մեայ հոգիքն ուրախանան , զի թողութիւն
մեղաց լինի . ողոր :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Մովսէս Աստուածախօս և Ահարօն Ղև-
տացին , մարգարէքն Իսրայէլի , և քահա-
նայք հին օրինին , յառաջագոյն մեզ ծանու-
ցին ըզգալուստ սուրբ միածնիդ . ի փրկու-
թիւն մեզ յայտնեցին , յանապատին կերակ-
րէին . ողորմ :

ԽԱԶԻ

Տրտմահաղորդ շարչարանօք ի յանձն
առեր ըզմահ խաչին . և փայտին բարձող ե-
ղեր վասն Ազամայ նախաստեղծին . ողորմ :

ԽԱԶԻ

Չարհուրեցան զօրք երկնային յորժամ
տեսին գտէրդ ի խաչին . արեգակն լոյս
քօղ արկեալ , և լոյս լուսնին նըւաղեցաւ .
յահեղ փառաց Աստուածորդւոյդ խաւար ե-
ղև ընդ տիեզերս . ող :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ուրախացան ազգրք մարդկան յորժամ
լըւան գրո յարութիւնդ . նորափետուր գար-
դարեցան ի յարութեան սուրբ միածնիդ ող :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Աղաչանօք սրբոյ խաչին և անբարբառ
բարեխօսին . և սրբոյ Աստուածածնին եւ
Յովհաննու կարապետին . և սրբոյն Ստե-
փաննոսին և առաջին մարտիրոսին . և սրբ-
ոյ Լուսաւորչին Հայաստանեայց հայրապե-
տին . և սրբոց առաքելոց և համօրէն մար-
տիրոսաց . ողորմ :

Ի ՏՕՆԻ Ս . ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ

Աստուածածին անարատ մայր տեա . ն և
կոյս սուրբ . բարեխօսեա առ որդին քո միա-
ծին . զի փրկեացէ զմեզ ի սպառնալեաց
գեհենոյն . և պարգեւեացէ մեզ զերկնից
զարքայութիւնն . և հանգուցէ զհոգիս մեր
նընջեցելոցն . օգնեա և ինձ Քրիստոս այսօր ,
յառաջին ճանապարհին , և ի միւսանգամ
գալըստեանն քո օգնեա ինձ :

Մաղթանք՝ Հոգւոցն հանգուցելոց :

Չինի օրհնութեան շարակ. ի կիւրակէի Աւագ օրհնութիւնը. իսկ յայլում աւուր Մարտիրոսաց, Առաքելոց. Մարգարէից, Հայրապետաց ըստ պատշաճի և ի պահոց աւուր Ապաշխարութեան շարականի և զկնի օրհնութեան շարականին մալութանք. և ապա քարոզ ըստ աւուր ձայնի. ի կիւրակէի և ի տօնից ձայնի. իսկ յայլում աւուր թիւ :

Բկ. Դկ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ ի վերայ մեզաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն թողոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան զՏէր աղաչ :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճըշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս նրն-

չեցին, զՏէր աղաչեսցուք : Յիշեա Տէր եւ ողորմեա :

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչես : Տէր ողորմեա :

Չանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք, Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ : Տէր ողոր : Տէր ողոր : Տէր ող :

Աձ. Գձ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ի զհիշերի և ի տուրնչեան և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան Տեառն՝ զՏէր աղ :

Վասն շանկանելոյ մեզ ի փորձութիւն, որուն ոչ կարեմք հանդուրժել, զՏէր աղաչես :

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի ահեղ ատենին Քրիստոսի. զՏէր աղա :

Վասն առաջնորդելոյ մեզ ի նաւահան զիստն կենաց անվախճանից զՏէր աղաչ :

Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և երկնից արքայութեանն, զՏէր աղաչես :

Վասն հոգւոցն : Եւ ևս միաբան : Զանձինս : Ողորմեաց մեզ :

Ա. Գ. Գ. Գ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ցրելոյ ի մէնջ զամենայն խորհուրդրս չարին՝ զՏէր աղաչես :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդրս և առաքինի վարս. զՏէր աղաչես :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ զՏէր աղաչ :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք զՏէր աղաչ :

Վասն հոգւոցն : Եւ ևս միաբան : Զանձինս : Ողորմեաց մեզ :

Բձ. Դձ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն գտանելոյ մեզ զչնորհս և զողորմութիւն ի բարերար Տեառնէ մերմէ. զՏէր աղաչ :

Վասն փրկելոյ զմեզ ի զրպարտութենէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի զՏէր աղաչ :
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն որք ի լերինս, յայրս և ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր զՏէր աղաչ :

Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց զՏէր աղաչես :

Վասն հոգւոցն : Եւ ևս միաբան : Զանձինս : Ողորմեաց մեզ :

Զինի քարոզի քննյ. աղօթք. և ապա Թաւուր Յաւիտեան ապաշխարութեան ի պահոց. Իսկ յայլում աւուր Մարտիրոսաց. և ի Ասագ Տօնից Այսօր Դասք. և ի Յարութեան կիրակեից Ալէլուր Յարութեան :

ԹԱԳԱՒՈՐՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Թագաւոր յաւիտեան :
Բշ. Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, և կեցօ ըզմեզ, որ յամենայնի կարողդ ես :

Հուր մեզ Աստուած փրկելիչ մեր . յոյս
ամենայն ծագաց երկրի . և որ ի ծով հեռի :

Ո՞ պատրաստէ ըզլերինըս զօրութեամբ
իւրով . և ըզգեցեալ է զօրութիւն . և կեցո
ըզմեզ, որ յամենայ :

Հուր աղաչանաց մերոց Տէր մարդասէր,
և գրթա ի մեզ :

Մի գիս անտես առներ, այլ օգնեա ինձ
մարդասէր :

Մի ընկենուր գիս Տէր յերեսաց քոց .
և գհոզի քո սուրբ մի հաներ յինէն :

Այլ տուր ինձ զցնծութիւն փրկութեան .
և հոգևով պետութեան քո հաստատեա գիս
այլ օգ :

Մի անտես առներ գիս Տէր Աստուած
փրկելիչ իմ . այլ շնորհեա ինձ թողութիւն
բազմագութ մարդասէր , և կեցո :

Երկինք և երկիր գոհանան ըզքէն Տէր .
արարածք ամենայն քեզ երկիրպագանեն .
և հրեշտակք ի բարձունս աղաղակեն և ա-
սեն . ողորմեա դու ստեղծեր, մի կորուսա-
ներ :

Երկինք երկնից , ջուրք որ ի վերոյ քան
գերկինս . օրհնեցէք զանունըն տեառն : Զի
նա ասաց , և եղեն . հրամայեաց և հաստա-
տեցան . և հրեշտակք ի :

Երկինք և երկիր հանապազ ըզքեզ գո-

վեն , թագաւոր փառաց , սերովբէք և քե-
րովբէք ի խոնարհ ունելով ըզգէմս իւրեանց .
և միաձայն բարբառովն աղաղակեն և ասեն .
սուրբ . սուրբ . սուրբ . Տէր զօրութեանց :

Թագաւոր յաւիտեան :

Գշ. Երկայնամիտ ես Տէր առ ամենեսեան .
և գրթա Տէր ի վերայ մեր . որպէս և յաւա-
զակին փրկելիչ և կեցո :

Երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմարիտ
նայեաց առ իս , և ողորմեաց ինձ : Տուր զօ-
րութիւն ծառայի քո . կեցո զորդի աղախնոյ
քոյ . և արա առիս զնըշան բարութեան . և
գրթա :

Տէր որ գրթացար յաւազակըն խաչա-
կից լինիլ քեզ . և մաքրեցեր զաղտեղութիւն
յանցանաց նորա յաղբերէ կողի քո . գրթա
և յիս մեղաւորս , որ ծարաւիս եմ առ քեզ .
և փափագիմ ի գաւիթըս քո որպէս ըզմի ի
յեղջերուաց ի յաղբերըս ջուրց :

Մարտեաւ ընդիս թըշնամին . հանապազ
գիս կամի կորուսանել . այլ դու Տէր իմ այց
արա մոլորեալ ոչխարիս , և կեցո :

Մարտեան ընդ իս ի տարապարտուց .
և փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին գիս . այլ
ես յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ բարւոյ .
ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ. այլ դու
Տէր իմ այց ա :

Որ հովիւդ ես հօտից բանաւոր կեն-
դանեաց . տուր ինձ յոյս կենաց ապաշխա-
րութեան . և դարձո զմոլորեալս ի հօտ քո
Քրիստոս, և կեցո :

Մեղայ և աղաչեմ ըզքեզ . թողութիւն
շնորհեա մեղաց իմոց . բաւիչ իմ լեր քո
գրթութեամբդ . որ միայնդ ես փրկիչ , և
կեցո :

Մեղայ Տէր մեղայ . և զանօրէնութիւնս
իմ ես ինձէն գիտեմ :

Աղաչեմ և խնդրեմ ի քէն, թող ինձ
Տէր, թող ինձ . և մի՛ կորուսաներ զիս ըստ
անօրէնութեան իմոյ . քա :

Մեղայ քեզ Տէր . մեղայ քեզ Տէր . մե-
ղայ . և քան գաւազ ծովու բազում են յան-
ցանք իմ, պատրանք աշխարհիս խաբեցին
զիս, և եղէ անպրտուղ ի կենաց յուսոյդ .
այլ դու անոխակալ և անյիշաչար փրկիչ .
իննայեա ի մեղուցեալ ծառայս . և կեցո :

Թագաւոր յաւիտեան :

Դ. Տէր իմ բազում են անօրէնութիւնք
անձին իմոյ . ոչ յիշեցի զահեղ ըզգատաս-
տանրս քո . արդ անկեալ ըզքեզ աղաչեմ .
շնորհեա ինձ ապաշխարութիւն Տէր . և ո-
ղորմեա :

Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան
ըզ գլուխ իմ, և որպէս բեռն ծանր ծան-
րացան ի վերայ իմ :

Նեխեցան և փտեցան վէրք իմ յերե-
սաց անըզգամութեան իմոյ . ոչ յիշեցի զա-
հեղ ըզդա :

Պաղատանս մատուցանեմք քեզ Հայր
երկնաւոր . մի՛ անտես առներ զաղաչանրս
մեր . այլ անցո զցատումըն քո ի մէնջ . և
յիշեա զի պատկեր եմք բարերարութեանդ :

Տէր իմ գրթութիւնք քո բազում են
յոյժ . առ իս արա զբարերարութիւնրս քո .
որպէս և մաքսաւորին , և ինձ ողորմեա :

Գրթութիւնք քո բազում են Տէր . և
ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս :

Բազում են որք հալածեն և նեղեն զիս .
ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտորեցայ . ա-
ռիս արա զբա :

Անօխակալ և անյիշաչար Տէր . որ գը-
թալով ի մեղաւորս շնորհեցեր ապաշխարու-
թիւն . արդ գըթա և յիս Տէր ի մեղուցեալ

և յանօրինեալ քո ծառայս . և փոխարկեա
զգործողըս չարեաց ի զըզՆունն ապաշխա-
րութեան և կեցոյ :

Ի տաճարի քում սրբբութեան , փա-
ռաւորելով ըզքեզ , դու ունիս իշխանութիւն ,
ողորմեա մեզ :

Այլ ես ըստ բազում ողորմութեան
քում մտից ի տուն քո . և երկիրպագից ի
տաճար սուրբ քո երկիւղիւ քո : Տէր , առաջ-
նորդեա ինձ յարդարութեան քում վասն
թշնամեաց իմոց . և ուղիղ արա առաջի իմ
ըզճանապարհըս քո . դու ունիս :

Ի տաճարի քում սրբբութեան հանա-
պագ ըզքեզ գովեմք թագաւոր փառաց . որ
ունիս իշխանութիւն կենաց և փրկութեան ,
ողորմեա մեզ :

Թագաւոր յաւիտեան :

Եշ. Ապաշխարութեան արտասուս աւա-
զան լինի , և լըւանայ ըզբազմութիւն մե-
զայ . սովաւ շնորհեա յառաջ բան ըզվախ-
ճան զբաւութիւն և ըզմեծ քո զողորմու-
թիւն :

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած

հրգօր և կենդանի . Թրբ եկից երեւեցայց ե-
րեսացդ Աստուծոյ :

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ի
տուէ և ի գիշերի . և այն զի ասէին ցիս զօր-
հանապագ , թէ ո՛ւր է Աստուած քո . սովաւ
շնորհեա :

Յորժամ գաս փառօք հօր յահագին ա-
ւուրն ի դատել գերկիր . և դողան սարսափ-
մամբ երկրածինքըս ամենայն ի յահէ քում-
մէ . ի նըստիլ քո յատենի դատաւոր ահեղ . և
յակնարկել քո յարարածս , յիշեա և զիս ըզ-
բազմամեղս . որ ընկրղմեայս եմ յանցանօք
բանսարկուին խաբմամբ . և հայցեմ զաւա-
զակին , Տէր և զիս յիշեա . որ միայնդ ես
փրկիչ :

Զիս որ ի նաւի աշխարհի այէկոծեն
մեղք իմ . նաւահանգիստ ապաշխարութեան
շնորհեա ինձ բազումողորմ , և կեցոյ :

Կեցոյ զիս Աստուած , զի հասին ջուրք
յանձն իմ . ընկլայ ես ի խորըս անդընդոց ուր
ոչ գոյ ինձ հանգիստ . նաւահանգիստ :

Նաւապետ բարեգութ առ քեզ ապա-
ւինիմ . տուր ինձ ձեռն որպէս երբեմըն Պետ-
րոսին ի վերայ ալեացն . որ ծըփիմս այէկոծ-
եալ յանցանօք մեղաց , և կեցոյ :

Դու ես Քրիստոս աղբիւր կենաց . բըղ-

խումն ողորմութեան. շնորհեա փրկիչ ան-
ձանց մերոց ըզթողութիւն մեղաց մերոց :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս : Ծագեա զո-
ղորմութիւնս քո որք ճանաչեն ըզքեզ . զար-
դարութիւնս քո որք ուղիղ են սրբաիւք .
շնորհեա փրկիչ անձանց :

Որ աղբիւրդ ես ծարաւեաց և հանգիստ
աշխատելոց . ճանապարհ մոլորելոց, և հովիւ
հոգեւոր բանաւոր հօտի . փափաքողացս առ
քեզ Քրիստոս լեր նաւահանգիստ . և արբո
մեզ ծարաւեացս ըզբաժակ քո քաղցրութեան
յանրսպառ յաղբերէդ :

Թագաւոր յաւիտեան :

Ուր . Ի տաճարի սրբութեան քում լուր
Տէր ձայնի իմում . և աղաչանք իմ ժամա-
նեսցեն ի յականջրս քո Տէր :

Լուաւ ինձ ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ ձայ-
նի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ առաջի
նորա, մտցէ յանկանջրս նորա . և աղաչանք .

Աղց . Որ լուսատու ես տիեզերաց Քրիստոս
Աստուած . լուսաւորեա զիմ ըզխաւարային
խորհուրդս, և կեցո :

Ննջ . Օրհնեալ ես Տէր, և փառաւորեալ է քո
անբաւ մարդասիրութիւնդ . զաղաչանքս մեր
քեզ մատուցանեմք , որ թագաւորդ ես յա-
ւիտենից . զնրնջեցեալսն մեր արժանի արա
Տէր ընդունիլ ի կեանսդ յաւիտենից :

Արտասուս ինձ շնորհեա ի յապաշխա-
րութիւն Տէր . զի լուացից ըզմեզս անձին
իմոյ որպէս պոռնիկն աղաչեմ, և կեցո :

Վաստակեցայ ես ի հեծութեան իմում .
լուացի զամենայն գիշեր ըզմահինձս իմ . և
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի .
զի լուացից ըզմեզս :

Որ աղբիւրդ ես անապական Քրիստոս
Աստուած . զվիրաւորեալ անձն իմ ի մեղաց,
բըժըշկեա Տէր բըղխմամբ արտասուաց . և
կեցո :

Չմոլորեալ ծառայս խընդըրեա Տէր . և
մի դատապարտեր զիս ի յաւուրն այցե-
լութեան քո մարդասէր :

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս գոչխար կորուս-
եալ . խընդըրեա զծառայս քո . զի զպատուի-
րանքս քո ես ոչ մոռացայ . և մի դատապար-
տեր :

Որ մոլորեցայ ի հօտէ քումմէ հովիւ

բարի. խընդըրեա զիս ըզմոյրեալս, և ար-
ժանաւորեա խառնիլ ի հօտ քո Քրիստոս, և
կեցո :

ԹԱԳԱՒՈՐՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Թագաւոր յաւիտեան :

Ա.ձ. Բարեխօսութեամբ սրբոց (այս ա-
ւնուն), աղաչեմք ըզքեզ. թողութիւն շնորրեա
յանցանաց մերոց. բարերար Քրիստոս :

Սղ. Մերձ է Տէր առ այնօսիկ որք մա-
շեալ են սրտիւք. և զխոնարհրս հոգւով կե-
ցուցանէ : Բազում նեղութիւնք են արդա-
րոց. յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր. և պահէ
զամենայն ոսկերըս նոցա. և մի ի նոցանէ ոչ
կորիցէ. թողութիւն շր :

Փ. Որ յաղթող զօրութեամբ ի հանդէս
ճրգնաւորական, անարատ պահեցեր ըզխոս-
տովանող վրկայս քո Քրիստոս Աստուած.
տուր մեզ զօգնութիւն ի նեղութեան մե-
րում. բարեխօսութեամբ սրբոց Մարտիրո-
սայ. և կեցո :

Թագաւոր յաւիտեան :

Ա.կ. Զողորմութիւն քո Տէր արա ի մեզ.
և բարեխօսութեամբ սրբոցն (այս աւնուն),

մի՛ կորուսաներ ըզմեզ. երրորդութիւն սուրբ
ողորմեաց մեզ :

Սղ. Փրկութիւն արդարոց ի Տեառնէ
է. վերակացու է նոցա ի ժամանակրս նե-
ղութեան : Օգնեցէ նոցա Տէր և փրկեցէ
զնոսա. ապրեցուցէ ի մեղաւորաց. և կե-
ցուցէ զնոսա զի յուսացան ի նա. և բարե :

Փ. Որք ըզտանջանս և ըզմահ վասըն քո
յանձն առին. և հեղին զարիւնս իւրեանց
վասն անուանըզ քոյ սրբոյ. բարեխօսու-
թեամբ սոցա մի՛ կորուսաներ ըզ մեզ. եր :

Բ.ձ. Բարեխօսութեամբ սրբոցն (Այս
աւնուն) պարգեւեա մեզ տէր, առնուլ մասն
և բաժին ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն արքա-
յութեան երկնից :

Սղ. Սքանչելի է Աստուած ի վերայ սրբ-
բոց իւրոց Աստուած իսրայէլի : Նա տացէ
զօրութիւն հաստատութեան ժողովրդեան
իւրոյ, օրհնեալ է Աստուած. առնուլ մասն :

Փ. Մարտիրոսք երանեալք և փառա-
ւորեալք. որք բազում տանջանացըն համ-
բերեցիք. դուք ըզլոյսըն կենաց ըզգեցեալ
ունիք. և առ Քրիստոս վասըն մեր բարե-
խօսեցէք :

Բ.կ. Դու ես Քրիստոս աղբիւր կենաց.
Բըզխումն ողորմութեան. շնորհեցեր սրբոցն

(այս ակուն), յաղթող զնահատակութիւն . հայածել ըզխաւարն և լուսաւորել զանձինըս մեր :

Սղ. Աստուած փառաւորեալ է ի խորհուրդս սրբոց իւրոց . մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ՝ որք շուրջ են ըզնովաւ :

Տէր Աստուած գորութեանց ո՞նմանի քեզ . հօօր ես դու Տէր , և ճշմարտութիւն բո շուրջ է ըզքեւ . շնորհեցեր սրբբոցն (այս ակուն), յաղթող ըզնահատակութիւն հայածել ըզխաւարն և լուսաւորել զան :

Վ. Որ շնորհօք սուրբ հոգւոյն յաղթեցիք թըշնամւոյն . երանեալ սուրբ վրկայք Քրիստոսի . վասըն ձեր տօնողացս հայցեցէք յԱստուծոյ զթողութիւն մեզաց :

գն. գկ. Ըզճըզնութիւն սրբբոց (այս ակուն), բարեխօս ունիմք առ քեզ Քրիստոս . և աղաչեմք սոքօք , շնորհեա ըզթողութիւն յանցանաց մերոց . և ի կեանսըդ յաւիտենից նորոգեա և կեցո :

Սղ. Լոյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց սրտից եղեւ ուրախութիւն : Ուրախ եղերուք արդարք ի Տէր . և խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա . և աղաչեմք :

Գկ. Պատուական է առաջի տեառն մահ

սրբոց իւրոց . ո՞ն Տէր ես ծառայ քո եմ . ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր ըզկապանս իմ . քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան , և զանուն տեառն կարգացից . և ա :

Վ. Հանդիսացեալք ի մարտըս պատերազմի յաղթող գրտայք սուրբ վկայք . քանզի ճանապարհ հորդեցիք ըմեզ յերկնային քաղաքն յերուսաղէմ , ընդ անմարմնոցն : զասս փառաւորելով սուրբ գերորդութիւնն :

Դն. Որք ի խորանըս սրբութեան եմք ժողովեալ օրհնել ըզքեզ Քրիստոս . աղաչանօք սրբբոցն (այս ակուն), զպաղատանըս մեր մի անտես առներ . որ միայնդ ես բազումորմ թագաւոր փառաց Քրիստոս :

Սղ. Մերձ է Տէր առ ամենեսեան որք կարգան առ նա . առ ամենեսեան որք կարգան առ նա ճշմարտութեամբ : Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ տէր . աղօթից նոցա լսէ , և կեցուցանէ ըզ նոսա . աղաչանօք սրբբոցն (այս ակուն), զպաղատանըս մեր մի անտես :

Վ. Որ պրսակդ էք պարծանաց ամենայն առաքինեաց . նախաշաւիղ և առաջնորդ կենացըն յաւիտենից , ով սուրբ վրկայք . առ պրսակիչըն սրբբոց և վասըն մեր

բարեխօսեցէք . շնորհելով ողորմութիւն
յանսպառ աղբերէն կենացն յաւիտենից :

Իկ. Զերեքսրբեան տէրութիւնըք քո
միաբան աղաչեմք , լուր տէր , աղաչանօք
սրբբոցն (այս ակուն), խընայեա ի մեզ , և
կեցո :

Սղ. Ուրախ լիցին ամենեքեան որք յու-
սացեալ են ի քեզ . յաւիտեան ցնծացեն .
և բնակեսցիս դու ի նոսա : Պարծեսցին ի
քեզ սիրելիք անուան քոյ . զի օրհնեսցես
դու զարդարն տէր . որպէս զինու հաճու-
թեամբ քով պսակեցեր ընոսա . աղաչանօք :

Վի. Տօնէ այսօր եկեղեցի սուրբ զյիշա-
տակըս ձեր սուրբ վրկայք . որք զօրութեամբ
սուրբ հոգւոյն վանեցիք ըզպատերազմ չա-
րին . և ի կամարըս լուսեղէնըս թագաւոր-
եալք . օրհնել սուրբ զերրորդութիւն :

ԱՌՍԻՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԿՍՐԷԻՑ՝ ԱՅՍ Է :

Ո՛չ են բանք և ոչ են խօսք , որոց ոչ
լրսին ձայնք նոցա : Ընդամենայն երկիր ել
բարբառ նոցա . և մինչեւ ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա . աղաչանօք սրբբոց առա-
քելոցն :

Վի. Նահատակք և վրկայք Քրիստոսի

Աստուծոյ . ընդհանուր տիեզերաց քարոզք
փրկութեան . որք զանձինըս ձեր մատու-
ցիք պատարագ , և զենումն Աստուծոյ հօր
ի հոտ անուշից . ժողովելոցս ի կատարել
զյիշատակ անուան ձերոյ , բարեխօսեցէք
առ Տէր վասն քաւութեան մեղաց մերոց :

Ի տօնից Սրբոյն Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսա-
ւորչին . Աւագ տօնից Սրբոյն Գաւթի Մարգարէին .
Սրբոյն Ստեփաննոսի . Սրբոյն Պետրոսի և Պօղոսի
առաքելոց . և Սրբոցն Որդւոց Սրտաման Յակօբայ
Առաքելոյն և Յովհաննու Աստուածարան Աւետա-
րանչին . և Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի Առա-
քելոց :

Թագաւոր յաւիտեան

Այսօր դասք հրեշտակաց ուրախանան
ընդ ճրգնութիւն սրբբոյն Ստեփաննոսի
Նախավրկային որոյ այսօր է յիշատակ :

Քանզի գոչէ եկեղեցի քո Քրիստոս
ըզյաղթանակ մարտ հեղման արեան սորա
ի վերայ մեծի անըւան քոյ Տէր :

Բազում համարձակութիւն է սորա
առաջի Աստուծոյ ի ձեռնըն հեղման սուրբ
արեան իւրոյ :

Քանզի յօժարութեամբ մատնեաց զան-
ձըն իւր չարաչար և դառըն տանջանաց
վասըն մեծի անըւանըն տեառն :

Քանզի արհամարհելով անարգեաց զան-
ցաւոր ըզկեանս աշխարհիս, և փափաքեաց
յաւիտենական կենացըն. և միշտ և հանա-
պագ ուրախանայ ընդ տեառնն իւրոյ. յա-
նրսպառ յուրախութիւնսն:

Քանզի գոչէ եկեղեցի քո Քրիստոս ըզ
յաղթանակ մարտ հեղման արեան սորա ի
վերայ մեծի անրւան քոյ Տէր:

Փառքը Հօրն էականի, Որդւոյն միածնի,
և ազատիչ սուրբ Հոգւոյն վայելէ:

Փառք պատիւ և իշխանութիւն. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ յորժամ շարժին երկինք և երկիր ի
յահէ փառաց բանին Տեառն Աստուծոյ:

Յայնժամ նրստուցանէ ընդ աշմէ իւրմէ
ըզ սիրելիս անուան իւրոյ ի լուսեղէն խո-
րանսըն զուգաւորելով:

Մաղթանք

Քհնյ. Այսօր դասք հրեշտակաց ի
յերկինս ուրախանան:

ԱԼԷԼՈՒԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
աճ. Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ
երկիր. և բանիւ տեառն երկինք հաստա-

տեցան: Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամենայն
գօրութիւնք նոցա:

Վ. Ալէ: Յարեաւ Աստուած և ցրուե-
ցան ամենայն թշնամիք նորա: Փախեան
ատելիք նորա յերեսաց նորա:

Փառք և երկրպագութիւն հօր և որդւոյ
և հոգւոյն Սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտ-
եանս յաւիտենից ամէն:

Զկնի ամենայն սերունակսն սօնի որ ամ
լիւնի՝ զԴասքն սաս:

Դասք հրեշտակաց օրհնեն ըզքեզ Քրիս-
տոս ալէլուիա. մարդկան ազգ սաղմոսեն
քեզ. ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
ակ. Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք.
աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցընծու-
թեան: Տէր բարձրեալ և անարկու. թա-
գաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Վ. Ալէ: Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո.
և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ: Թողեր
զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ. և ծած-
կեցեր զամենայն մեղրս նոցա:

Փառք և երկր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

բձ. Յարեաւ Աստուած . և ցրուեցան
ամենայն թշնամիք նորա : Փախեան ատելիք
նորա յերեսաց նորա :

Վ. Ալէ : Տէր թագաւորեաց . զվայել-
չութիւն ըզգեցաւ . զգեցաւ տէր զօրու-
թիւն ընդ մէջ իւր էած :

Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

բկ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո . և
զարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ : Թողեր
զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո : և ծած-
կեցեր զամենայն մեղքս նոցա :

Վ. Ալէ : Օրհնեցէք մանկունք զտէր . և
օրհնեցէք զանունըն տեառն :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ . յայսրմ-
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

գձ. Տէր թագաւորեաց . զվայելչութիւն
ըզգեցաւ . զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ մէջ
իւր էած :

Վ. Ալէ : Գովեա Երուսաղէմ զտէր . և
օրհնեա զաստուած քո սիօն : Զի զօրացոյց
զնիզս դրանց քոց . և օրհնեաց զորդիս քո
ի քեզ :

Փառք և երկր . այժմ և միշտ . ալէ-
լուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

գկ. Օրհնեցէք մանկունք զտէր . և օրհ-
նեցէք զանունըն տեառն : Եղիցի անուն
տեառն օրհնեալ , յամենտէ մինչև յաւիտ-
եան :

Վ. Ալէ : Կենդանի է տէր , և օրհնեալ
է Աստուած . և բարձր եղիցի Աստուած
փրկութեան իմոյ : Աստուած է որ խնդրէ
զվրէժ իմ . և հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինեւ :

Փառք և երկր . այժմ և միշտ . ալէ-
լուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 դձ. Գովեա Երուսաղէմ գտէր . և օրհ-
 նեա զԱստուած քո սիօն : Զի զօրացոյց
 զնիգս դրանց քոց . և օրհնեաց զորդիս քո
 ի քեզ :

Վ. Ալէ : Ողորմութեամբ տեառն լի
 եղեւ երկիր . և բանիւ տեառն երկինք հաս-
 տատեցան : Եւ հողով բերանոյ նորա ամե-
 նայն զօրութիւնք նոցա :

Փառք և երկր . այժմ և միշտ . ալէ-
 լուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 դկ. Կենդանի է Տէր և օրհնեալ է Աստ-
 ուած . և բարձր եղիցի Աստուած փրկու-
 թեան իմոյ : Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ
 իմ . և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ
 ինեւ :

Վ. Ալէ : Ծափս հարէք ամենայն հեթա-
 նոսք . ազազակեցէք առ Աստուած ի ձայն
 ցընծութեան : Տէր բարձրեալ և ահարկու
 թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի :

Փառք և երկր . այժմ և միշտ . ալէ-
 լուիա :

Զկնի Քհնյ . Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Բրիս-
 տոս ամէն . Հայր մեր որ յերկինս ես : Լցար
 առաւօտու :

Փոխ . Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն
 մերոց :

Քհնյ . Մաղթանք Օրհնեցէք ամենայն արա-
 բածք զարարիչն արարածոց :

Եւ սկսանին զՀարցն ի կիւրակէի Յարութեան
 և յայլում աւուր ըստ պատշաճի :

Զկնի հարցին քարոզ եկեալքս ամենեքեան
 ի Սուրբ կաթուղիկէ . և ապա փոխ Մեծացուցէ .
 զկնի շարական Աստուածածնայ . և յետ մեծա-
 ցուցէ շարականին հասարակ աւուրց քարոզ Սուրբ
 Ղևստուածածինն . իսկ ի կիւրակէից ասա զայս
 քարոզ ձայնի . և մեծ պահօց կիւրակէից դարձ-
 եալ զայս քարոզ բայց թիւ ասա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաչես-
 ցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն սուրբ տեղուոյս շինութեան , և
 բարեկարգութեան . զՏէր աղա :

Վասն ժողովրդեանս՝ որք մտանեն ընդ
 Կրօնս սրբոյ եկեղեցւոյ . զՏէր :

Վասն ընդունելոյ զպաղատանս սոցա
 ըստ մեծի ողորմութեան իւրում . ըզ :

Եւ եւս : Զանձինս : Ողորմեաց :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր
 ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Դու ես թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից Քրիստոս Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վայելիք փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտ . :

ԵՐԿ. ԻԻՂԱԲԵՐԻՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անուռն տեառն օրհնեալ . ի յայսրմ հետէ , մինչեւ ի յաւիտեան :

Օրհնեցէք մանկունք ըզտէր . և օրհնեցէք զանուն տեառն : Եղիցի անուռն տեառն օրհնեալ յայսրմ հետէ մինչև ի յաւիտեան : Յարեւելից մինչ ի մուտն արեւու օրհնեալ է անուռն տեառն . ի յայսրմ հետէ մինչեւ ի յաւիտեան :

Փառք և երկրպագութիւն հօր և որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն . և այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն . ի յայսրմ հետէ մինչև ի յաւիտեան :

Արի տէր օգնեա մեզ , և փրկեա զմեզ . վասն անըւան քոյ :

Արի և մի մերժեր ըզմեզ իսպառ . վասն անուռան քոյ :

Թագաւորեցէ տէր յաւիտեան՝ Աստուած քո սիօն յազգէ յազգ :

Օրհնեա անձն իմ ըզտէր . օրհնեցից ըզտէր ի կենդանութեան իմոյ :

Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պոսիտմէ :

Ասէ Աստուած :

Աւետարան իւղարերից մինչ ցվերջ . իսկ ի մեծ պահոց կիւրակէից միայն զթաղմանն կարգասցին :

ԵՐԿ. ՉԿՆԻ ԻԻՂԱԲԵՐԻՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Փառք յարութեան քոյ Տէր . ոչ զազարեցայց Քրիստոս օրհնել ըզքեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ :

Փառք յարութեան քոյ Տէր . ոչ զազարեցայց Յիսուս գովել ըզքեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ :

Ես ոչ դադարեցայց փրկիչ փառաւորել
զքեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան
իմոյ :

Ի գիշերի համբարձէք ըզձեռս ձեր ի
սրբբութիւն . և օրհնեցէք ըզտէր :

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն
զտէր ի սրբբութիւն . և օրհնեցէք ըզտէր :

Լուսապայծառ հրեշտակն նստելով ի
կենսատու գերեզմանին : Եւ աւետէր կա-
նանցն յարեաւ Աստուած :

ԵՐԳ. ԱՂՈՒՀԱՅԻ ԿԻՒՐՍԿԻՅՆ

(Երեցս կրկնեա , և զյետինն բարձր ասա)

Չամենայն աւուրս կենաց իմոց , ես
ոչ դադարեցայց օրհնել զքեզ Քրիստոս
փրկիչդ աշխարհի :

(Թիւ) Ի գիշերի համբարձէք ըզձեռս
ձեր ի սրբբութիւն . և օրհնեցէք ըզտէր :

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն
զտէր ի սրբբութիւն . և օրհնեցէք ըզտէր :

Չկնի քարոզ Չուարձացեալքս :

Քիւնյ. Ամենակեցուց ճշմարիտ՝ Սուրբ Մեծի
Յարութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

Փոխ. Ողորմեա ինձ Աստուած . զկնի շարական

և ապա քարոզ Երկրպագեմք քեզ Տէր Աստուած
մեր :

Քիւնյ. Մաղթանք Ողորմած գթած :

Փոխ. Ալէլուիա ալէլուիա . Օրհնեցէք զՏէր
յերկնից օրհնեցէք զնա ի բարձանց :

Չկնի շարական . և զկնի Տէր յերկնիցին ասի
Օրհնութիւն առաւօտու՝ ասացեալ յանմարմնոց ,
այլ և ի կոստանդնուպօլսի Սրբոյ Ժողովոյն ճԾ .
Սրբազան Հայրապետին :

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ . և յեր-
կիր խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութիւն :
Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս , օրհնեալ
ես Տէր Աստուած մեր . օրհնեմք ըզքեզ և
գովեմք ըզքեզ : Խոստովանիմք Տէր ըզքեզ
և երկիրպագանեմք քեզ . փառաւորեմք ըզ-
քեզ . գոհանամք Տէր ըզքէն վասրն մեծի
փառաց քոց : Տէր թագաւոր սուրբդ երկ-
նային . Աստուած և հայր ամենակալ : Տէր
և որդի հօր միածին Յիսուս Քրիստոս և
սուրբ որդի : Տէր Աստուած գառն Աստու-
ծոյ և որդի հօր . որ առեր գմբրս ի կուսէն :
Ողորմեցար , բարձեր ըզմեզս աշխարհի . և
արդ ընկալ զաղաչանքս մեր : Սուրբդ որ
նրատիս ընդ աջմէ հօր՝ ողորմեաց մեզ : Չի
զու միայն սուրբ՝ զու միայն բարձրեալ ես՝
զու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Տէր

և հոգիդ Սուրբ՝ որ ի փառս Աստուած ընդ հօր . ամէն :

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզքեզ . Տէր և գովեմք զանուն Սուրբ քո՝ յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից : Արժանի արա Տէր զօրըս զայս խաղաղութեամբ , և առանց մեղաց պահեա ըզմեզ : Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցըն մերոց . գովեալ և փառաւորեալ է անուն Սուրբ քո յաւիտեանս . ամէն : Օրհնեալ Տէր՝ ուսո ինձ զարդարութիւնս քո . (երիցս կրկնեա) : Տէր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ : Ես աղաչեմ Տէր ողորմեա ինձ և բըժըղկեա զանձն իմ . ես մեղայ քեզ : Տոյց մեզ Տէր զողորմութիւնըս քո . և ըզփրկութիւնըս քո տուր մեզ : Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան . ըզգործըս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ : Տէր իմ ըզքեզ ապաւէն ինձ արարի . ուսո ինձ առներ ըզկամըս քո՝ զի դու ես Աստուած իմ : Ի քէն է Տէր՝ աղբիւր կենդանութեան . և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս : Ծագեա զողորմութիւնըս քո՝ որք ճանաչեն ըզքեզ Տէր :

Մաղ. Փառք պատիւ և երկրպագութիւն ի բարձունս հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և :

Ձկնի Բհնյ. Փառք պատիւ և երկրպագութիւն ի բարձունս և որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԻ

Ձկնի Փառք ի բարձունսին

Աձ. աղ. Չյարութիւն գփրկչին օրհնեսցուք . գփրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն :

Յարեաւ Աստուած . և ցրուեցան ամենայն թըշնամիք նորա :

Բձ. բկ. Չյարութիւն գփրկչին օրհնեսցուք :

Չյարուցեալն գփրխտոս օրհնեսցուք . և զյարութիւն նորա փառաւորեսցուք :

Գձ. գկ. Չյարութիւն գփրկչին օրհնեսցուք :

Որ ելն ի բարձունս , և գերեաց ըզգերութիւն . էսո աւար բաշխեաց պարգեւս և ետ որդւոց մարդկան :

Դձ. դկ. Չյարութիւն գփրկչին օրհնեսցուք :

Որ համբերեաց խաչի և եղաւ ի նորափոր վիմի . և Աստուածային յարութեամբն ըզմահացեալսն վերաբերեաց ի կեանս :

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԴԲ ԱՂՈՒՀԱՑԻՑ՝ ԵՒ ԱՅԼՈՑ

ԱՒՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ

Իշ. Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց . զի մի՛ երբէք նընջեցից ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին թէ յաղթեցի նրմա . կամ նեղիչք իմ ցընծասցեն թէ ես սասանեցայց :

Իշ. Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս :

Ծագեա զողորմութիւնս քո , որք ճանաչեն ըզքեզ . զարդարութիւնս քո , ոյք ուղիզ են սրբաիւք .

Իշ. Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ . բըժըշկեա զանձն իմ ես մեղայ քեզ :

Երանի որ խորհի զաղբատն և ըզտընանկն . յաւուր չարի փրկէ ըզնա Տէր :

Եշ. Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի . առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ :

Ընդէր Տէր մերժեա զանձն իմ . կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Ուր. Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . խոնարհեցի ունկն քո ի խընդըրուածս իմ :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ , ի տուէ կարգացի և գիշերի առաջի քո :

ԲՍՐՈՉ՝ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ , ԿԻՐԱԿԷԻՅ , ԵՒ ՅԻՆԱՆՑ

Ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ . Տէր ողորմեա :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի՛ և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ . զտէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիսկոպոսաց . զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս աւետիկ) կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին . զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւազաց՝ դպրաց , և ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ . զՏէր :

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և Աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին . զՏէր աղա :

Վասն զի Տէրն ամենակալ հնազանդեցուցէ առաջի նոցա զամենայն պատերազմունս թշնամեաց . զՏէր աղա :

Յազագս հարց և եղբարցն մերոց՝ որք գերութեան են և ի չար ծառայութեան . զՏէր աղա :

Յազագս ճանապարհորդաց և նաւոր-

դաց՝ խաղաղութեամբ հասանիլ ի նաւահանգիստն բարութեան . զՏէր :

Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վրշտացելոց փութապէս առողջութեան զՏէր աղա :

Յաղագս բարեխառնութեան օգոց՝ անձրեւաց քաղցրութեան , և պտղոց առատութեան . զՏէր աղա :

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից ի սուրբ եկեղեցի Աստուծոյ . զՏէր :

Եւ յաղագս այնոցիկ , որք մատնեալք են ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն Քրիստոսի զՏէր աղա :

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին . զՏէր աղա :

Յաղագս վրկելոյ զմեզ տեառն Աստուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամոյն . զՏէր աղա :

Մաղ. Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ զԱստուածածինն զփառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ կոյան . սուրբ զՅովհաննէս Մրկրրտիչն . Սուրբ զՍտեփաննոս նախավկայն . Սուրբ զառաքեալսն և զմարգարէսն . զարի և ըզ յաղթող Սուրբ զվկայան : Եւ զմեծ խոստովանողն Քրիստոսի զհայրապետն մեր

զՍուրբն . Գրիգորիոս Լուսաւորիչն հայաստանեայց աշխարհի :

Յիշեսցիք և զամենայն Սուրբս և նորօք զՏէր աղաչեսցուք :

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով ի տեառնէ ինդրեսցուք :

Զհրեշտակ : Զբաւութիւն : Զսրբոյ : Եւ եւս : Զանձինս : Ողորմեաց :

ՔԱՐՈՉ Ի ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԷՆ ՄԵՐՄԷ ԱՍՍՅԵԱԸ ՎՍՍԵ ՍՐԲՈՅ ՆՈՒՓՈՒՄԵԱԼՅԵՆ . ԱՅԼ ԵՒ ՎՍՍԵ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷՅՍ

Աստուած մեծ հօր և փառաւորեալ . Լուսաւորիչ սրբոց՝ և ի Սուրբս հանգուցեալ . զճգնութիւն Սրբոց առաքելոցն բարեխօս ունիմք առ քեզ . աղաչեմք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Որ անդազար օրհնաբանիս ի դասուց հոգեղինաց երկնաւոր զուարթնոցն . արժանաւորեա զմեզ ուղիղ փառատրութեամբ ընդ Սուրբս քո երկրրպագել մեծի և ահաւոր տէրութեանդ քոյ . աղաչեմք :

Օրհնեմք զքեզ միաբան սիրով ի յիշա-

տակըս վկայից քոց . որք հետեւողք եղեն լուսազարդ ճանապարհաց քոց Տէր . որ վասըն մեր յանձն առեր զչարչարանս խաչի և մահու . ա :

Կատարիչք հաճոյից կամաց Աստուածութեանդ քո . զանձինս իւրեանց պատարագեցին ի վկայութիւն ճշմարիտ սիրոյ քոյ . և բուրեցին զհոտ անուշից տէրութեանըդ քոյ . աղա :

Սրբեցին զանձինս իւրեանց տաճար անուանդ քում սրբոյ . մաքրեալք ըզ միտս՝ և զխորհուրդս իւրեանց երկիւղիւղ քով սրբով . և զասակիցք եղեն հոգեղինաց երկնաւոր զըւարթնոցն . աղա :

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին . եւ այլն տես ի ներքոյ :

ԲԱՐՈՉ՝ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ՈՐ ԵՒ ՎՈՐԴԱՊԵՏԱՅ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնացիւք ի շաւիղս արքայութեան երկնից . մեծապայծառ ջահիւ՝ հաւատով և սիրովն իւրեանց , ծագեցին զոյս Աստուածգիտութեան ի սիրտս մեր . աղաչեմք :

Պահպանութեամբ խորհրդոց բանից և

գործոց մերոց . սրբութեամբ փառաւորել զամենասուրբ զերրորդութիւնն , զհայր և գորդի և զսուրբ հոգին յաւիտեանս ամէն . աղաչեմք :

Աղաչանօք Սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն . եւ այլն տես ի ներքոյ :

ԲԱՐՈՉ՝ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ ԵՒ ՃԻՆԱՒՈՐԱՅ

Ձճգնութիւն Սրբոց Մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ Աստուծոյ . զի շնորհեսցես աշխարհի զանշարժ զխաղաղութիւն . և պահեսցես հաստատուն սուրբ զեկեղեցի , հաստատեալ ի վերայ հիման առաքելոց և մարգարէից . աղա :

Ձճգնութիւն Սրբոց Մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ Աստուծոյ . զի խաղաղացին խռովութիւնք . զաղաբեցին յարձակմունք թըշնամեաց . տնկեցի սէր և արդարութիւն ի յերկրի . աղա :

Աղաչանօք Սրբոց Մարտիրոսացն Տէր , որք ճգնեցան վասն անուանդ քում սրբոյ . նայեաց յերկրպագութիւն ժողովելոցս . և շնորհեա մեզաց ըզթողութիւն . և հան մասն և բաժին ընդ սուրբս ամենայն . աղա :

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն Տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ. պարգեւեա յերկրի մերում զբաղցրախառն օգ. և ըզգուարձալի ըզբոյս. առ ի լցումն լինիլ ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղաչեմք :

Բարեխօսութեամբ սրբունւոյ Աստուածածնին, և Յովհաննու Կարապետին. Սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային. և Սրբոց Առաքելոց Մարգարէից և Մարտիրոսաց. և Սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին: Բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոցն (այս աւուռն) որոց այսօր է յիշատակ: Եւ ամենայն սրբոց քոց Տէր՝ որք միացան ի սէր Աստուածութեանդ քո՝ յիշեա զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և այց արա ի քում գալստեանդ. աղա :

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զգործս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք :
 Զանձինս մեր: Ողորմեաց:

Զկնի Քհնյ. աղօթք Գոհանամբ զքէն Տէր Աստուած մեր. և ապա Սուրբ Աստուած Զատիկ և ամենայն Յարութեան կիւրակէից որ յարեար ի մեռելոց. յամենայն տօնից Սրբոց, խաչի, և եկե-

ղեցւոյ, որ խաչեցար վասն մեր, և յայլում տաճարաց ըստ պատշաճի աւուրն, որպէս ցուցանէ զտօնացոյցն :

Սուրբ Աստուած. Սուրբ և հրզօր. Սուրբ և անմահ. որ յարեար ի մեռելոց ողորմեա մեզ (երիցս):

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ Սուրբ Կոյս Աստուածածին Մարիամ մայր Քրիստոսի. մատո զաղաչանս մեր որդւոյ քոյ և Աստուծոյ մերոյ :

Քհնյ. մաղթանք. փրկել զմեզ ի փորձութենէ.

Քարոզ. եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք.

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ :
 Քհնյ. Օրհնութիւն և փառք հօր :

ԵՒ ԱՍԻ ՍԱՂՄՈՍ ԶԱՅՆԻԻ ՅԱԻՈՒՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻ
 ՅԱՌԱՋԸՆԹԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան :

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանուն տեառն :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ , յայսրմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Յարեւելից մինչև ի մուտս արեւու՝
օրհնեալ է անուն տեառն :

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր ,
և յերկինս են փառք նորա :

Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր ի բար-
ձունս բնակեալ , և զխոնարհս տեսանէ յեր-
կինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղբատս յերկրի , և բարձր
առնէ զտառապեալս յաղբեաց :

Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս՝ ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ուրա-
խամիտ , որպէս մայր որդւովք բերկրեալ :

Եւ ապա Աւետարան բժշկութեան , և յետ
Աւետարանին նորաստեղծեալ . յամենայն Յարու-
թեան կիւրակէից . բայց ի մեծ պահոց կիւրա-
կէիցն միայն երկու տուն ասա :

ԵՐԳ ԱՌԱՋԻՈՅ ԱՒՈՒՐ ՄԻԱԿԱՅԱԹԻՆ . ԵՒ Ի
ՆՈՐ ՀՈՒՐԴ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆԸ . ԵՒ Ի
ՅԱՐՈՒԹԵԱՆԸ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Նորաստեղծեալ բանն յանէից ի սկզբանէ
զերկինս երկնից . և զերկնային զօրս ան-
մարմնոց իմանալեացրն զըլարթնոց . և ըզ-
գալի տարերց քառից հակառակաց միաբա-
նից . որով յաւէտ փառաբանի երրորդու-
թիւնն անճառելի :

Երեքսրբեան մի տէրութիւն միով
բնութեամբ Աստուածութիւն . լոյսն որ
անեղ արարչական ասաց լինել լոյս եղա-
կան . զոր և ծագեաց յօրն առաջին միաշա-
բաթ կիւրակէին . որով յաւէտ փառաբանի :

Բարունօրէն բացատրեսցուք զճածկեալ
խորհուրդըն ծանիցուք . զի լոյսն անտես
իմանալի մաքուր հոգւոց տեսանելի . ի սոյն
ծագեաց միաշաբաթ մեզ յարութեան սուրբ
ճառագայթ . եկայք փըրկեալք ընդ զըլարթ-
նոյն տուք օրհնութիւն յարուցելոյն :

Մէրդ սիրով խոնարհեցար ի փըրկու-
թիւն մեր մարմնացար . նովին մարմնովըն
խաչեցար ի գերեզման մահու եղար . այսօր
յարեար Աստուածաբար ի հրեշտակաց քա-
րոզեցար . եկայք փըր :

Երեւեցար խնկաբերիցն յողջոյն կենացն
ուրախալից . և ի լերիննն գալիլիա առաքե-
լոց մետասանից . արժանացո զմեզ ընդ նո-
սին զքեզ տեսանել յօրնն վերջին . եկայք :

Միօնի որդիք զարթիք հարսին լուսոյ
տուր արեւտիք . եթէ փեսայն քո յարուցեալ
յաղթեաց մահու իշխանութեամբ . գայ պը-
սակէ զքեզ փառօք ել ընդ առաջ պըճնեալ
զարգուք . երգեա երգ նոր յարուցելոյն
ննջեցելոց կենաց պըտողոյն :

ՔԱՐՈՉ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ . ԵՒ ԱՅԼՈՑ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
ի տեառնէ՛ զի զողորմութեան զնորհս իւր
արասցէ ի վերայ մեր :

Տէրն ամենակալ կեցուցէ և ողորմեսցի՛
Կեցո Տէր :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր
ողորմեա :

Քհնյ . Աղօթք քում ամենազօր :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն՝
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Իսկ յալ աւուրս յեա Սուրբ Աստուածին և
քարոզին . ասի փոխ Օրհնեցէք մանկունք և ապա
Հարական ըստ աւուր պատշաճի և ձայնի . և յեա
չարականին . քարոզ վասն խաղաղութեան :

Քհնյ . Աղօթք . Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր .
և ապա փոխ . ի տօնից Սրբոց Սիրեցի զի լուիցէ .
և յաւուրս պահոց Բանից իմոց . զկնի երգ Արար-
չական :

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՎԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ
ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ՎԱՍՆ ԵՐԿՆԱՅՆՈՑ ՋՕՐԱՅՆ

Բշ . Արարչական ռանին հրաման ի յերկ-
րորդումն աւուր սկզբան . զՂուրսն ի Ղուր-
ցըն բաժանեաց հաստատութեամբ պարու-
նակեաց . որով զաշխարհս հողեղինաց ան-
ջըրպետեաց ի հրեղինաց , ընդ նոսին որդիք
լուսոյ տուք օրհնութիւն երբեակ լուսոյն :

Բազմաչեայ հոյք քրովբէից երեքսրբ-
եանդ սրովբէից . աթոռք անեղ Աստուա-
ծութեանն համագոյ երրորդութեանն . բա-
րեխօս լերուք առ Տէր վասն մանկանց եկե-
ղեցւոյ . ընդ :

Գերագոյն իշխանութիւնք և անփոփոխ
Վիշտ տէրութիւնք . անյաղթելի Սուրբ զօ-
րութիւնք ի յարարչին փառատրութիւն .

աղաչեցէք զՏէրն ողորմած անտես չառնել զգործըս ձեռացն . ընդ նո :

Դասք անմարմնոցն պետութեանց . հրեշտակապետք բարձրութեանց . հոգիք հրեղէնք և սպասաւորք հրեշտակաց զինուորութիւնք . մաղթեցէք զՏէրըն տերանց վասն մարդկան երկրաւորաց . ընդ նո :

Երկնաւորաց դասուց վերնոց օրհնաբանից քոց զըւարթնոց . բաղցրասցին առ քեզ զթած որ վասըն մեր ձայն մաղթանաց . գորս և տացես մեզ պահապան յայսմ հետէ մինչ ի վախճան . ընդ նո :

Զօրութեանց և տէրութեանց իշխանութեանց և պետութեանց . և ամենայն անուանելոց որք ի յերկինս պաղատանօք . ընկալ Քրիստոս ուրախութեամբ զմեզ յօր մահու և յարութեան . ընդ նոսին օրհնել հոգևով ըզքեզ ընդ հօր փառատրելով :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ Ի
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԿՐՏԻՉՆ

Գշ. Էական բանն որ ընդ հօր արարչակից և համագօր . յերրորդ աւուր ըզ ջուրսըն

զատոյց ըզբոյսս և զտունկս բըղխեցոյց . իսկ ի յերրորդ դարուն դարձեալ զջուրան հեղեղ ցամաքեցոյց . զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց զկենդանեաց սեռս աճեցոյց . տուք օրհնութիւն անձառ լուսոյն հօր և և որդւոյ և սուրբ հոգւոյն :

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց տընկեաց և զտունկս իմանալեաց . զհեղեղ մեղացըն ցածուցեալ զդասս արդարոց բազմացուցեալ . յորոց և մեծն ի ծնունդս կանանց միջնորդ շնորհաց և օրինաց . տուք օրհ :

Թագաւորին երկնից զինուոր արքայութեանն աւետաւոր . խընդրեա զնել ելս ի սրտի առ ի հովտէս տրտմականէ . յուխտեալ տեղին տէրունական ի խոստացեալն որդւոց մարդկան . տուք օրհ :

Ժառանգին հօր սպասաւոր և յարգանդէ երկըրպագող . կարապետ և Մըկրտիչ այնմ որ մեղաց մերոց քաւիչ . լեր բարեխօս առ նոյն զթած ջնջել ըզգիր մեր յանցանաց . տուք օրհ :

Ի հօրէ լոյս ծագեցար մեռեալ բնութեանս կենդանարար . առաքեցեր յառաջնթաց սուրբ զՅովհաննէս քարոզ կենաց . սորին հայցմամբն ամենակալ զպաղատանս մեր ընկալ . տուք օրհ :

Հուսաշաւիղ յերկինս ելին հողանիւթ-
եայ սուրբ հրեշտակին . արժանացո զմեզ
նորին նեղ և անձուկ ճանապարհին . զի հե-
տեւող գոլով նորին հօր քո վերին օթեվա-
նին . և երգեսցուք ընդ երջանկացն որդւոց
լուսոյ քեզ երգս փառաց :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ ՎԱՍՆ
ԱՒԵՏԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Իշ. Խաւարն անգոյ և սկըզբնածին հա-
լածեցաւ յօրն առաջին . լոյսն այն պայծառ
յօր չորրորդին յարեգական նիւթ հաւաք-
եալ . լուսինն ի տիպ լուսոյ ստեղծեալ և
աստեղաց պարք յօրինեալ . որով օրհնի
ստեղծողն էից ի բանաւոր պաշտօնէից :

Ծածկեալ խորհուրդըն ծանուցաւ չոր-
րորդ դարուն իսահակաւ . ի չորրորդ օր
դարձեալ հրեշտակն ետ զաւետիսըն կուսա-
կան . թէ լոյսն որ ոչ բովանդակի ի քէն
մարմնով պարունակի . յօր օրհնեցայք ազգ
երկրածինք սուք օրհնութիւն պտղոյ կուսին :

Կուսին նախնւոյ մօրն Եւայի յորմէ
Ազամըն հին պարտի . բարձան անէծքն

տրրտմական քո Սուրբ ծընընդեամբ կոյս
Մարիամ . աղաչեա զքո միածինն թողուլ
ըզմեզս որդւոց նոցին . յօր օրհնե :

Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս յօր
համբաւնամք առ քեզ զհոգիս . յօր լսելոյ
քո զաւետիս խնդրեա լինել մեզ լըսելիս .
զձայն աւետեաց քո միածնին եթէ եկայք
օրհնեալք հօր իմ . յօր օրհ :

Չայնիւ առ քեզ Տէր պաղատիմք և
առաջի քո անկանիմք . աղաչանօք Աստուա-
ծածնին շիջն ի մէնջ ըզբոց հնոցին . սուր
արտասուօք ըզմեղըս ջնջել և վերըստին
զմեզ նորոգել . յօր օրհ :

Ղեկավար ճարտարապետ անցեր ընդ
ծով կենցաղս անհետ . վերաբերեա ընդ
Պետրոսի զմեզ ի յայեաց մեղաց ծովէս .
պաղատանօք գերագունին անապական քում
ծընողին . յօր օրհնեցայք ազգ երկրածինք
սուք օրհնութիւն պըտղոյ կուսին :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ . ԵՒ ԻՍՈՒՐԲ
ԱՌԱՔԵԱԼՍՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Եշ. Ճառագայթեալ բանն ի հօրէ յօր
հինգերորդն հրամայէ . բըղխեալ ի ջրոց սեռս

կայտառաց և թեւաւորս օղականաց . իսկ ի դարուն հինգ մըկրտին յամպն և ի ծովն իսրայել հին . տացուք հրաշից ներգործողին պատիւ և փառս անեղ բանին :

Մաքրապէս օրինակի առաքելոցն Քրիստոսի . որք ի ծովէն տիբերական ի յերկնայինսն կոչեցան . անցին ընդ ծով աշխարհական և ի հոգին մըկըրտեցան . տացուք հրա :

Յուրախութիւնան անգրաւական ի հարսանիսն անապական . զձեզ առաքեաց հայրն փառաց հրաւիրատուք տըրտմականաց . սուրբ հարսանեացն այն հայցեցէք ընդ ձեզ վինել մեզ պարակից . տա :

Նորոգողք տիեզերաց ի նախահօրն յանցանաց . նորափետուր զարդարեցիք զեկեղեցիս հեթանոսաց . պաղատեցէք առ նոյն գըթած զմեզ նորոգել ի հնոյ մեղաց . տա :

Շինող էիցըս համայնից արարածոց ի յանգոյից . նոյն շինեցեր զեկեղեցի վէմդ ի վերայ վիմին բանի . ընդ եղեալ հիմունս ի նոր Սիօն ըզմեզ յօգեա շինմամբ ի նոյն . տա :

Ուրախացաւ գնացիւք գետոց քաղաք ի քէն շինեալ Յիսուս . յորմէ վրտակք շնորհաց հոսեն զոգիս մարդկան ոռոգանեն . արբո և մեզ ի ջրոյն կենաց հայցմամբ հոգւոյն մատրոուակաց . զի բանաւոր երկիրըս քո պըտղաբերի ի փառըս քո :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ՎԵՅԵՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ՍՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ .
ԵՒ ՎԱՍՆ ՎԵՅԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ . ԵՒ Ի
ԽԱԶԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ուր . Չըհանդուրժեալ բնութեամբ բարւոյն ունել միայն զանճառ բարին . այլ ստեղծեալ զմարդ յիւր պատկերին ի վեցերորդն առաւօտին . և ի յերրորդ ժամ զկողածինն ի յօգնութիւն ետ հողածնին . զորս ի դրախտին եղ վայելել բայց ի պըտղոյն մահու արգել :

Պապանձեալ առ դատողին յետ յանցանացն աղամբն հին . զկիննն պատճառ եղեալ խաբմանն և կիննն զօճըն դաւաճան . որով երկիրս այս անիծաւ փուշ և տատասկ ի սմա բուսաւ . վըճիւ մահու մարդոյն տըլաւ դառնալ ի հող ուստի ստեղծաւ :

Ջընջել փութայր հայրն փառաց զգիր պարտեաց մեր յանցանաց . որով զգեցաւ որդին գթած ի վեց դարուն զմարմին մեղաց . հօր հաճութեամբ ի մահ խաչին եկն կամաւ ի յուրբաթին . գառն զենաւ ի հին գատկին փոխան գառանցն օրինակին :

Ռահիւ լուսոյ պատուիրանին արդարութեան ճանապարհին . բարձրանալով քո ի խաչին բարձրացուցեր զմեզ ի յերկինս . քո

անպատում խոնարհութեամբդ և կամա-
ւոր խաչելութեամբդ. հաշտեաց ընդ մեզ
Տէր դրթութեամբ և թող ըզմեզս ողոր-
մութեամբ :

Սոսկալիդ սերովբէից և ահաւորրդ քրով-
բէից. խոնարհեցար ի չարչարանս չարչարելի
բնութեամբ մարդկան. ի խաչին զմեզս ըս-
պաներ և զգատակնիք մահու լուծեր. հաշտ :

Վեհագոյն բնութեանց էից և արարիչրդ
բոլորից. յորժամ ծագես պխաչիդ նշան ի
զայրատեան քո միւսանգամ. զերկրպագուս
այժմ հաւատով լուսաւորեա նորին լուսով.
զի համաձայն խաչազգեցիցն զքեզ օրհնեմք
յաւիտենից :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ
Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՉԱՆԳՍՏԵԱՆՆ

Շք. Տէրն յետ ստեղծման արարածոց հանգ-
եաւ յեօթն օրն ի գործոց. այն որ հանգիստ
աշխատելոց և կամքըն գործ է եղելոց.
ուստի և մեզ յոյս հաստատուն ետ հան-
գըստեամբն շաբաթուն. թէ աստ գործել
զգործս Աստուծոյ անդ է հանգչել ընդ Աս-
տուծոյ :

Բաբունաբար վարդապետիմք յօրինակէ
տեսաւնն խրատիմք. որ ի յերկրորդ արար-
չութեանն յետ կատարման տնօրէնու-
թեանն. յեօթներորդ օր հանգստեան իջեալ
մարմնով ի գերեզման. զկապեալ հոգիսըն
վերածեաց զանանց հանգիստն պատրաստ-
եաց :

Յօղդ որ ի քոյդ կողէ ցօղեալ բժշկեսցէ
զհանգուցեալսն. իջցէ ի հող մահու նոցին և
բուսուսցէ յօրըն վերջին. կենդանարար
ձայնիւդ քո կոչեա գնոսա ի կեանս քո. և
զասեցօ ընդ արդարոցն երգել քեզ փառս
ընդ զըւարթնոցն :

Իիւծեալ զբնութիւնս կենաց ունօղ
զարձոյց յանցանքն ի մահու հող. իսկ ան-
մահիդ մեռելութիւն շնորհեաց դարձեալ
զանմահութիւն. զորս են ընդ քեզ թաղեալ
մահուամբ աւազանին մկրտութեամբ. յարո
ընդ քեզ քոյին փառօք արեգական նման
լուսով :

Փայլին արդարքն յարքայութեանն և
ճգնաւորքն ի հանգստեանն. մարտիրոսքն
պըսակին և կուսանաց լապտերք վառին.
զասեցօ Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աստուծ
խոստովանին. արդարութեամբ մի՛ դատես-
ցին այլ գթութեամբ քո քաւեսցին :

Քո անպատում խոնարհութեամբդ որ
թաղեցար մեռելութեամբ. և յարուցեի
յորդուց մարդկան որք հաւատով ի քեզ ան-
կան. յարո և զմեզ արդարութեամբ և զնրն-
ջեցեալսն ողորմութեամբ. զի կենդանեացս
բերանով տացին քեզ փառս ընդ հօր հոգևով:

Յեա Արարչականին, Քհնյ. մաղթանք Քրիս-
տոս Աստուած մեր:

Քարոզ Սուրբ ճգնաւորքն:

Քհնյ. Աղօթք. Ար ընտրեցիր և ընկալար:

Յիշեա Տէր զգաշտօնեայս:

Բարերար և բազումողորմ Աստուած:

Իսկ ի պահոց աւուրս զկնի Արարչականին:

Քհնյ. մաղթանք. Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւէն:

Քարոզ. Այաչեսցուք զամենակալն Աստուած:

Քհնյ. Աղօթք օգնեա մեզ Տէր:

Յիշեա Տէր զգաշտօնեայս:

Բարերար և բազումողորմ Աստուած:

Օրհնեալ Տէր մեր. Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ջաղմոսերգութիւնս և զաղաչանս ընկալցի

մարդասէրն Աստուած:

Եւ սկսանի զՍուրբ Պատարագն:

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՅ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՈՒՒՈՅՆ ՍՐԲՈՅ

ԱՅԼ ԵՒ Ի ԴԷՄՍ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ ԵՐԵՒՄԱՆ ԱՇՍԿԵՐՏԱՑՆ

Քհնյ. Օրհնեալ Տէր մեր. Հայր մեր:

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յաւիտ-
եան. զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա:
Սրկ. Քի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք
երկրի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի որ
առնէ սքանչելիս միայն. և օրհնեալ է անուն
Սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փա-
ռօք նորա ամենայն երկիր. եղիցի եղիցի:

Քհնյ. Փառք հօր և որդւոյ և:

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա:

Քհնյ. Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ:

ԵՐԳ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻՆ

Յարեւելից մինչ ի մուտս. ի հիւսիսոյ և
ի հարաւոյ. ամենայն ազգ և ազինք, յօրհ-
նութիւն նոր օրհնեցէք զարարիչն արարա-

ծոց . որ ծագեաց զլոյս արեգականն այսօր
յաշխարհս :

Եկեղեցիք արդարոց . փառաբանիչք ամե-
նասուրբ երրորդութեանն . յառաւօտըս լու-
սոյ զառաւօտ խաղաղութեան Քրիստոս զո-
վեցէք ընդ հօր և հոգւոյն . որ ծագեաց ըզ-
լոյս գիտութեանն իւրոյ ի մեզ :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Յարեւելից յարեւմուտս մանկունք սի-
ծնի . օրհնեցէք միշտ անդադար զծագողըն
լուսոյ :

Եկեղեցիք արդարոց և փառաբանիչք .
բարեբանեցէք որ ետ գիմաստըս լուսոյ :

Քարոզ . Յարեւելից մինչև ի մուտս :

Քհնյ . Աղօթք . Յարեւելից մինչև ի մուտս .

Փոխ . Աղաղակեցէք :

Ե Ր Գ

Ճգնաւորք Աստուծոյ , և ժառանգորդք
երկնից արքայութեանն . որք փոխանակեալք
զանցաւորս առիք զանանցըն օարութիւնսն .
բարեխօսեցէք առ Տէր վասն մանկանց եկե-
ղեցւոյ :

Նահատակք պանծալիք , և սիրեցեալք
ի յերկնաւոր հօրէն . որք մկրտեցայք ընդ
Քրիստոսի արեամբ ձերով ի մահ խաչին .
բարե :

Մարտիրոսք ցանկալիք , և օթեվանք
հոգւոյն ճրջմարտութեանն . որք յաղթեցիք
հոգւով կարեաց և ցանկութեան . բարե :

Գովելիք աշխարհի , և բաղձալիք վեր-
նոցն պետութեանց . որք երանութեան մա-
սին հասիք բան զամենայն որդիս մարդկան .
բարե :

Կամաւոր պատարագք , մանկունք տիօք
և կատարեալք իմաստութեամբ . որք փո-
խանակ կաթին արբիք զգինին զմայլեցու-
ցիչ . բարե :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ճրգնաւորք ճրջմարիտք վրկայք Քրիս-
տոսի . բարեխօսեցէք առ Տէր վասն անձանց
մերոց :

Նահատակք կենդանիք սիրողք Քրիս-
տոսի . որք չարչարեցայք մարմնով վասն
անուանն տեառն :

Մարտիրոսք ցանկալիք մարդկան ըզ-

ձալիք . հայցեցէք ի սուրբ հոգւոյն տալ մեզ ըզբարիս :

Գովելիք վերնոց դասուց . պարծանք աշխարհի . խընդրեցէք զխաղաղութիւն տալ եկեղեցւոյ :

Կամաւոր սուրբ պատարագք հասակաւ մանկունք . հայցեցէք լինիլ և մեզ ձեզ պսակակից :

Քհնյ . Մաղթանք Աղաչեմք ողորմեաց :

Քարող . Սուրբ ճգնաւորքս :

Իհնյ . Աղօթք Սուրբ ես Տէր :

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս :

Բարերար և բաղումողորմ Աստուած :

Փոխ . Աստուած Աստուած իմ :

Ե Ր Գ

Լոյս , արարիչ լուսոյ առաջին լոյս . բնակեալդ ի լոյս յանմատոյց , հայր երկնաւոր . ի դասուց լուսեղինացն օրհնեալ . ի ծագել լուսոյ առաւօտուս . ծագեա ի հոգիս մեր ըզլոյս քո իմանալի :

Լոյս , ի լուսոյ ծագումն արեգակն արդար . անճառ ծնունդ հօր որդի . յառաջ քան զարեւ անուն քո գովեալ ընդ հօր . ի ծա :

Լոյս , ի հօրէ բղխումն աղբիւր բարու-

թեան , հոգիդ սուրբ Աստուծոյ . մանկունք եկեղեցւոյ ընդ հրեշտակս զքեզ բարեբանեն . ի ծա :

Լոյս , երբեակ և մի անբաժանելի սուրբ երրորդութիւն . զքեզ ընդ երկնայնոցն երկրածինքս միշտ փառաւորեմք . ի ծա :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Անեղանելիդ Աստուած հայր ամենակալ ընկալ զաղաչանս մեր քոց պաշտօնէից :

Ի հօրէ ծագումն անճառ , արեգակն արդար . ծագեա ի յանձինս մեր զլոյսդ ողորմութեան :

Ի հօրէ բղխեալ հոգի , աղբիւր բարութեան . լուսով քով լըցո ըզ մեզ յայսմ առաւօտուս :

Երեք անձինք և մի բնութիւն , մի Աստուածութիւն . զքեզ խոստովանիմք յաւէտ սուրբ երրորդութիւն :

Քհնյ . Մաղթանք Լուսովդ քո Բրիստոս :
Քարող . Եւ եւս խաղաղութեան . փառաւոր

բեցոք :

Քհնյ . Աղօթք զառաւօտու աղօթս :

Փոխ . Տէր Հովուեցէ :

Ե Ր Գ

Ճանապարհ . և ճրջմարտութիւն . և
կեանք Քրիստոս . առաջնորդեա հոգւոց մե-
րոց . յերկրէ ելանել յերկինս :

Դուռըն կենաց մըտից Յիսուս . մոյծ և
ըզմեզ առ հայր քո և հոգի . երգել միշտ ըզ
փառս :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ճանապարհ բարի Քրիստոս և ճրջմար-
տութիւն . առաջնորդ հոգւոց մերոց յերկրէ
ի յերկինս :

Դուռըն կենաց մըտից Յիսուս . Աստ-
ուած ճրջմարիտ . մոյծ և զմեզ առ հայրըդ
քո . հոգւովըդ սըրբով :

Քհնյ . մաղթանք . Տէր ուղղեա :

Քարոզ . Աղաչեսցուք զամենակալն :

Քհնյ . Աղօթք Օրհնեալ ես Տէր Աստուած :

Ա. ՊԱՏԱՐԱԳ

Իձ. Խորհուրդ խորին անհաս անբակիզբն .
որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ , ի
յառագաստ անմատոյց լուսոյն . գերապանծ
փառօք զդասըս հրեղինաց : Անճառահրաշ
զօրութեամբ , ստեղծեր զազամ պատկեր
տիրական , և նազելի փառօք զգեստաւորե-
ցեր , ի զրախտն աղենի տեղի բերկրանաց :
Չարչարանօք քո Սուրբ միածնիդ նորո-
գեցան արարածք ամենայն , և վերբստին
մարդն անմահացաւ , զարդարեալ ի զգեստ
անկողոպտելի : Անձրեւածին բաժակ հրա-
հոսան . որ հեզար յառաքեալսն ի սուրբ
վերնատանն . հեղ և ի մեզ հոգիդ սուրբ
Աստուած , ընդ պատմուճանին զքո զիմաս-
տութիւն :

Տան քում վայելէ սրբութիւն որ ըզ-
գեցար ըզվայելչութիւն . սրբութիւն փառաց
ընդ մէջ քո ածեալ , պատեա ըզմէջս մեր
ճշմարտութեամբ : Որ զարարչագործ բա-
զուկըս քո տարածեցեր ընդդէմ աստեղաց .
հաստատեա զբազուկս մեր կարողութեամբ ,
համբարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնորդիլ :
Իիւսմամբ թագ ի գլուխ պատեսցես
ըզմիտս և ըզգայարանս . խաչանիշ ուրար-

մամբ ըստ ահարողնի, ծաղկեալ յոսկեթելի զարդ խորանին: Բամից բոլորից տիրապէս աստուածպետական. նափորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր, քում Սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր: Թագաւոր երկնաւոր. զեկեղեցի քո անշարժ պահեա. և զերկրպագուս անուանըդ քում պահեա ի խաղաղութեան:

Իսկ եթէ Պատարագիչն Եպիսկոպոս լինի և զգեստաւորեալ Եկեղեցի մտանեն յետ խորհուրդ խորինի զայս ասասցեն:

Գձ. Հրաշափառ Աստուած եւ միշտ բարեխնամող, որ յառաջ գիտութեամբ ըզփրկուծիւն հայաստանեայց ըզկըզքնաւորեալ ի պարթեւական մեղապարտ ազգէն լուսաւորիչ մեզ շնորհեցեր. վասն որոյ բարեխօսութեամբ սորա փրկիչ կեցո զմեզ այժմ և ի քո յահաւոր գալըստեանն:

Բ՛հ. Լուսցից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:

Սրկ. Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբրժութեան իմում գնացի. ի Տէր յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս, փորձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց, և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում:

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս շարաց, և ընդ ամբարիշտս ես ոչ նստայց:

Լուսցից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո, և պատմել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնահեղոս զկեանս իմ:

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք:

Ես յամբժութեան իմում գնացի, փրկեա զիս Տէր և ողորմեա ինձ:

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան. յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ:

Փառք հօր և որդւոյ և:

Բ՛հ. Եւ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին:

Բ՛րգ. Սուրբ զաստուածածինն և զամենայն Սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի և զրթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր. ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա:

Քհ. Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարե :
եւ ապա առե. Խոստովանիմ առաջի աստ
եւ մերձակայ քահանայն առե. Ողորմես-
ցի քեզ :

Եւ ինքն առե. Ազատեսցէ և զձեզ մար :
Դայ. Յիշեսցիք և զմեզ առաջի անմահ գա-
ռինն Աստուծոյ :

Քհ. Յիշեալ լիջիք առաջի անմահ գա-
ռինն Աստուծոյ :

Փոխ. Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն
երկիր . ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծա-
ներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք
ժողովուրդ և խաշն արօտի նորա :

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանու-
թեամբ , և օրհնութեամբ ի յարկըս նորա :

Խոստովան եղերուք տեառն , և օրհնե-
ցէք զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա . ազգէ մինչև յազգէ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից ամէն :

Քրդ. Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցու՛

զՏէր՝ զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց . և
կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ :
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և
ողորմես :

Քհ. Ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստուա
Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած , որ ուրախ առնէ ըզ մանկու-
թիւն իմ .

Սրկ. Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ
արա ինձ ի դատաստանի իմում :

Քհ. Յազգէ որ ոչ է Սուրբ , ի մարդոյ
մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս :

Սրկ. Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես , ըն-
դէ՞ր մոռացար զիս , ընդէ՞ր տրտում զնամ
ես ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Քհ. Առաքեա Տէր զոյս քո և զճշմար-
տութիւն քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ և
հանցեն զիս ի լեառն Սուրբ և ի յարկս քո :

Սրկ. Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ
առ Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Քհ. Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ՝
Աստուած Աստուած իմ :

Սրկ. Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ ,
կամ ընդէ՞ր խռովես զիս . յուսա առ Աստ-
ուած , խոստովանես նմա՝ փրկիչ երեսաց
իմոյ Աստուած է :

Քհ. Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն Սրբոյ.
Սրկ. Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից ամէն. եւ եւս խաղաղութեան զՏէր
աղաչեսցուք: Օրհնեսցուք զամենակալն Աստ-
ուած զհայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.
որ արժանի արար զմեզ կալ ի տեղւոջս փա-
ռաբանութեան և երգել զերգս հոգեւորս.
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և
ողորմեա:

Քհ. Ի յարկի սրբութեան՝ և ի տեղւոջս:

Երգ նախ քան զմեղեդին յորում աւուր պա-
տարագիչն Եպիսկոպոս լինի:

Ընտրեալըդ յԱստուծոյ. ով երջանիկ
Սուրբ քահանայ:

ՄԵՂԵԴԻ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆԻՑ

Աչքըն ծով ի ծով ծիծաղախիտ ծաւա-
լանայր յառաւօտու երկու փայլակնաձև
արեգական նրման:

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ

Համեմատ քեզ ոչ գոյ նրման գովելի՛ ես
գովելի.

Անեղին մայր եղեր դու կոյս տենջալի
ես տենջալի.

Մեղաւորաց հաստատուն յոյս անձկալի
ես անձկալի.

Մեր փրկութեան դու ես պատճառ
խնկելի ես խնկելի.

Սերովբէք և թերովբէք զքեզ օրհնեն
Սուրբ կոյս.

Տէրութիւնք և պետութիւնք զքեզ գո-
վեն Սուրբ կոյս.

Քեզ նրման երանեալ մայր ոչ յերկնի և
ոչ յերկրի.

Քրիստոս բանն Աստուած ի քէն ծնաւ
Սուրբ կոյս.

Մայր անարատ, կոյս գերագանց կոյս
գովելի ես կոյս գովելի ես.

կոյս, հիանալի կոյս, կոյս զարմանալի
կոյս.

Համասփիւռ կոյս, վարդ նագելի կոյս.
Ամենօրհնեալ կոյս, դու երջանիկ լոյս.

Մեղաւորաց յոյս, լեր բարեխօս կոյս:

Չանապական կոյսըն Մարիամ Աստուածածին խոստովանի Սուրբ եկեղեցի, ուստի տրւաւ հացն անմահութեան և բաժակ մեզ ուրախար. տուք օրհնութիւնք նմա հոգեւոր երգով:

ՄԵՂԵՂԻՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Այսօր ընդ զօրս երկնից. տօնեմք զքո՞ Յարութիւնդ:

Այսօր մեռեալք ընդ կենդանեացրս ձայնեն աւետիս Քրիստոս:

Այսօր ողբային առ գերեզմանին Քրիստոսի:

Ի կոյս վիմէն յարեալ այսօր և զգերեալան ի քերողէն ազատեաց Քրիստոս:

ՄԵՂԵՂԻ ԽԱՉԻ

Խաչն ի նախնումն երեւցաւ ծաղկեալ ի զրրախտն Աստուածատունկ, միախարիչ եղեւ Մեթայ նախազուշակ հօրն Ադամայ, մեր ի յայն փայտն եմք յուսացեալ, յոր Տէր Յիսուս բեւեռեցաւ, և խոնարհեալ երկրպագեմք Աստուածընկալ Սուրբ Նշանիս:

ՄԵՂԵՂԻ Ի ՏՕՆԻՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԿԱՐԷՑԻՑ

Այսօր ցընծացէք եղբարք. պարակից եղեալ վերնոցն. գովել յօրս յիշատակի նոցին:

ՄԵՂԵՂԻ Ի ՏՕՆԻՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Ի հանդէս տօնի քո ցընծամք հայր և վարդապետ սուրբ հայրապետդ Գրիգոր:

ՄԵՂԵԴԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Իսկ ի հեղմանէ արեան ձերոյ հոտ ա-
նոյշ բուրեաց ի յերկինս. և հոտոտեցաւ Տէր
ի հոտ անուշից ընդ կամաւոր պատարագս
ձեր ով սուրբ վրկայք:

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԹԱՓՈՐԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒՐԱԿԻՅ

Փառաբանակից Հօր Որդի, որ վասըն
մեր խաչեցար. զդժոխս աւերեալ յարեար
յաւուր երրորդի. փառք յարութեան քոյ
Տէր: Հրրեշտակապետին իջումն որ ըզպա-
հապանսն երկիւղիւ դարհուրեցոյց առ զրա-
նըն գերեզմանին. փառք յարութեան քո
Տէր: Եւ ըսքանչելի սուրբ կանանցն աւե-
տարանէր ասելով. յարեաւ Քրիստոս յա-
րուցիչն մեռելոց. փառք յարութեան քո Տէր:

Կանանցրն կանխելով ի թաղումըն կեն-
դանւոյն. տեսին ըզվէմն ի զըրանցն ի բաց
մերժեալ: Թափուր ըզգերեզմանն և ունայն
տեսանէին, և տրտմութեամբ լային յուսա-

հատեալք: Մայր Խաչեցելոյն զի լաս յուսա-
հատեալ, բանդի Քրիստոս փառօք մեծաւ
յարեաւ:

Յարեաւ Քրիստոս այսօր աւետիս, որ-
զիք Սիօնի, ընդ իւր յարոյց մեր զնախա-
հայրն զանկեալն ի դրախտէն. նաև այլոց
զհոգիս սուրբ հարանց զգերեալսն ի բան-
տէն. էառ աւար և զերեաց զհօրն ի պա-
տերազմի. ցընծասցուք, ցընծասցուք ով ա-
զատեալք արեամբ զառինն. քանդի եբաց
մեզ ճանապարհ իւրով խաչիւն. և շնորհեաց
զայն զոր կորոյս հայր մեր նախկին և զը-
ւարթունք երկնից ընդ մեզ երգակցեալ գո-
չեն. օրհնեալ է սուրբ Յարութիւնդ, գովեալ
է սուրբ Յարութիւնդ:

Տեսիլ փայլակնածեւ զուարթնոյն. ի
վիմին հնչեցեալ առ խընկազգեաց կանայսն,
փարատեցոյց զերկիւղալից տրտմութիւն:
Պահապանքըն պակուցեալ ահաբեկ լինէին.
և կանանցն աւետարանեալ մահ մահու
յաղթեաց և ծանուցաւ մահ: Քարոզս ա-

ուաքելով առ երջանիկ առաքեալսն . փութացարուք ի Գալիլիա և տեսանիցէք զկենազործողն զՔրիստոս :

Զքո յարութիւնդ օրհնեմքք մարդասէր . աղաղակելով Տէր փառքք քեզ :

ՇԱՐՍԿԱՆ ԽՆԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԿԻՆ

Գկ. Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի տեառն տաճարիս . ժողովեալքս աստանօր ի խորհուրդ պաշտման պաղատանաց առաջիկայ սուրբ պատարագիս . խնկօք անուշիւք խումբ առեալ պարեմք ի վերնայարկ սրահս խորանիս . ուղղութեամբ ընկալ զաղօթս մեր որպէս բուրումն անուշահոտ խնկոց տաշխից և կինամոնաց . և ըզմատուցողըս պահեա սրբութեամբ միշտ և հանապաղ քեզ սպասաւորել : Բարեխօսութեամբ մօրքո և կուսի . ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէիցս :

Որ գերագոյն քան զերկինս պայծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի արեամբ քո Քրիս-

տոս . և ըստ երկնայնոցն կարգեցեր ի սմա զղասս առաքելոց և մարգարէից սուրբ վարդապետաց . այսօր ժողովեալ դասք քահանայից սարկաւազաց զպրաց և զղերիկոսաց . խունկ մատուցանեմք առաջի քո Տէր յօրինակ ըստ հնումն զաքարիայ . ընկալ առ ի մէնջ ըզ խնկանուէր մաղթանս , որպէս զպատարագն արելի գնոյի և զաբրահամու . բարեխօսութեամբ վերին քո զօրացդ , միշտ անշարժ պահեա զաթոռ հայկապնեայս :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Ք. Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր և :

Եւ ասի Ժամամուս՝ ըստ պատշաճի առուրն :

Կիր. Միածին որդի և բանդ Աստուած և անմահ էութիւն , որ յանձն առեր մարմնանալ ի սրբուհոյ Աստուածածնէն և ի միշտ կուսէն . անփոփոխելիդ մարդ եղեալ խաչեկուսէն . անփոփոխելիդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս Աստուած մեր . մահուամբ զմահ կոխեցեր . մինդ ի սրբոյ երրորդութենէն՝ փառաւորակից ընդ հօր և սրբոյ հոգւոյն կեցո զմեզ :

Գշ. Ուր. Որ ըստ ամենայն միտս անցանես , զխաղաղութիւն քո Աստուած տուր մեզ հանապաղ՝ զքեզ աղաչեմք :

Մրկ. Եւ եւս խաղաղու: Օրհնեա Տէր:

Բն. Օրհնութիւն և: Խաղաղութիւն:

Իպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Մրկ. Աստուծոյ երկրպագեսցուք:

Իպ. Առաջի քո Տէր:

Բն. Տէր Աստուած մեր, որոյ կարողու:

ձաշու շարական Յարութեան կիւրակէից:

Փոխ. Տէր Թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ. զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած.

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն Սրբոյ.

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ան. ՁԹագաւորն փառաց Քրիստոս. որ փանն մեր մարմնացաւ ի սրբոյ կուսէն և խաչի համբերելով. միաբանութեամբ երգով բարեբանեսցուք: Որ զԹաղումն երեքօրեայ յանձն է առ յարուցեալ ի մեռելոց իշխանութեամբ. միաբանութեամբ: Փառք հօր և որդւոյ: Այժմ և միշտ: Կարողապէս ըզգրունս զժոխոց խորտակեաց եկեղեցւոյ իւրում զգեցոյց զմեծ վայելչութիւն միաբանութեամբ:

Այ. Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց, և լուսազարդեալ պայծառացոյց սուրբ զեկեղեցի. ժողովուրդք ըզՔրիստոս բարեբանեցէք: Չգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ածաւ, քանզի շիշոյց զխայթոց մահու խաչիւն իւրով սրբով, ժողովուրդ: Փառք հօր և որդւոյ: Այժմ և միշտ: Յարեաւ Աստուած եւ տիեզերք ամենայն նորափետուր զարդարեցան. և մանկունքք հաղորդեցան մարմնոյ և արեան կենարարին. ժողովուրդք:

Բն. Թագաւորին յաւիտենից մատուցուք զօրհներգութիւն որ ի կուսէն մարմնացաւ. հաստատեաց զաշխարհս ի հաւատս անսասանելի. փառք նրմա այժմ և յաւիտեան: Որ կամաւ համբեր մահու խաչի Աստուած բանն. և եհեղ զարիւն իւր սուրբ ի փրկութիւն տիեզերաց. փառք: Փառք հօր և որդւոյ: Այժմ և միշտ: Աստուածապէս յարուցեալ ի նորափոր ի վիմէն. լուսազարդեաց զեկեղեցի իւր սուրբ. ի փառս եւ ի գովեստ անուան իւրոյ. փառք:

Բկ. Օրհնութիւն ի բարձունս տրնօրինեցելոյն ի կուսէն թագաւորին մերոյ . ալէլուիա . ալէլուիա : Օրհնութիւն ի բարձունս անասանելի և հաստատուն յուսոյն մերոյ . ալէլուիա ալէլուիա : Փառք հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ : Օրհնութիւն ի բարձունս անբաժանելի և միասնական սուրբ Երրորդութեանն ալէլուիա ալէլուիա :

Դձ. Զթագաւորն Քրիստոս օրհնութեամբ երգով բարեբանեցէք ամենայն երկիր : Արարողին երկնի և երկրի մատուցուք երգով գոհաբանութիւն ամենայն երկիր : Փառք հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ : Երրորդութեանն և մի Աստուածութեանն մատուցուք պատիւ երկրպագութիւն յաւիտեանս ամէն :

Բկ. Լուսով Աստուածութեան քո Քրիստոս, լուսաւորեցեր Սուրբ զեկեղեցի, պահեա զսա անշարժ յաւիտեան : Տօն է այսօր Երուսաղէմ հաւատեցելոց բազմութեամբ զնաւակատիս Սուրբ եկեղեցւոյ , պահեա զսա :

Փառք հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ : Բացան զրուներք հաւատոյ նոր սիօփի ընդունիլ զանման փեսայդ յառագաստ , բաշխէ զմարմին քո և զարիւն պահեա զսա :

Դձ. Թագաւոր Քրիստոս էակից հօր և հոգւոյն , որ վասն մեր մարմնացար ի Սուրբ կուսէն , թագաւոր փառաց Քրիստոս քեզ փառք :

Որ կամաւոր մահուամբդ զման մեռուցեր , և անապական յարութեամբդ քո նորոգեցեր զաշխարհս , թագաւոր փառաց : Փառք հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ : Որ կենդանարար արեամբդ քո լուսաւորեցեր Սուրբ զեկեղեցի , երգեմք քեզ ընդ հրեշտակս ասելով , թագաւոր փառաց :

Բկ. Որ անբաւելի յաղթող զօրութեամբ թագաւոր ես երկնի և երկրի Քրիստոս Աստուած , օրհնաբանեմք զքեզ : Որ փառակցութեամբ ընդ հօր վերօրհնիս յանմահից և խոնարհեալ մարմին զգեցար փառաց թագաւոր օրհնաբանեմք զքեզ : Փառք հօր և որդւոյ :

ւոյ : Այժմ և միշտ : Որ կարողապէս զմահ
կոխեցեր, և յարուցեալ լուսաւորեցեր Սուրբ
զեկեղեցի անմահ էութիւն , օրհնաբանեմք
զքեզ :

ԱՄՆԵԱՅՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՊԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

Փոխ. Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազիւք .
գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդ : Փառք
հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ :

Դկ. Փառաբանութիւն առաքեմք քեզ
հայր երկնաւոր . յիշեա զննջեցեալսն մեր .
և հանգո ընդ սուրբս քո : Որ էակիցդ ես
հօր և հոգւոյ՝ որդիդ միածին . յիշեա : Փառք
հօր և որդւոյ : Այժմ և միշտ : Որ փառակիցդ
ես հօր և որդւոյ հոգիդ ճշմարիտ . յիշեա :

ԱՄՆԵԱՅՆ ՈՒՐԲԱԹԻ ՊԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

Դկ. Որ անսկիզբն յէութեան եկիր յաշ-
խարհս . մարմնացար ի կուսէն յաղագս մե-
րոյ պատրեաց . հանգո զննջեցեալսն մեր :

Որ ի հօրէ լուսոյ լոյս ծագեցար մեզ
և կեանք . միածին որդի հօր համագոյակից .
հանգո զննջեցեալ : Փառք հօր և որդւոյ :
Այժմ և միշտ :

Որ ի վերդ ես քան զմիտս և զխոր-
հուրդս . և խաչի համբերեալ փրկեցեր ըզ-
տիեզերս . հան :

ՇԱԲԱԹԱՊԱՀՈՑ ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՐԲԻ ՈՉ ՏՕՆԵՍՅԻՆ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ղայս ասա

Դձ. Քրիստոս Աստուած . յիշեա ըզնն-
ջեցեալսն ի սուրբ անունդ քո :

Զզինս արեան քո Տէր . յիշեա և հանգո
ընդ սուրբս քո : Փառք հօր և որդւոյ : Այժմ
և միշտ :

Եւ ի միւսանգամ քո գալստեանն . զնն-
ջեցեալսն մեր յիշեա :

Սուրբ Աստուած ըստ պատշաճի առուրն
ի կիւրակէից որ Յարեար, և յայլում
աւուրց որ խաչեցար

Մկ. Օրհնեա Տէր :

Գն. Զի քո է կարողութիւն և զօրու :

Մկ. Պոսիսումէ :

Սուրբ Աստուած , Սուրբ և հօր, Սուրբ
և անմահ . որ յարեար ի մեռելոց ողորմեա
մեզ : (երես)

Մկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազա
Դկ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ. գտէր աղա:

Դպ. Տէր ողորմեա:

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիսկոպոսաց. գտէր ա: Տէր ողոր:

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս անուն) կենաց, և փրկութեան հոգւոյ նորին. գտէր աղա: Տէր ողորմեա:

Վասն վարդապետաց քահանայից սարկաւազաց դպրաց և ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, գտէր: Տէր ո:

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և Աստուածասէր իշխանաց, զօրավարաց և զօրաց նոցին. գտէր ա: Տէր ողոր:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք:

Յիշեա տէր և ողորմեա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ:

Տէր ողորմեա:

Չանձինքս մեր և ըզմիմեանքս:

Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք:

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր:

Տէր ողորմեա. Տէր ողոր. Տէր ողոր:

Սրկ. Օրհնեա Տէր:

Քն. Զի ողորմած և մարդասէր ես:

Եւ ընթեռնուն աւուր պատշաճի գիրքն. զկնի գրքոյն, սաղմոս ձայնիւ

Ա.Է.ԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱԿԵԻՑ
ԸՍՏ ՉՍՅԻՆ

Աձ. Դու յարուցեալ գթասցիս ի վերայ սիօնի. ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ:

Ակ. Օրհնեցէք գտէր յօրհնութիւն ի նոր. օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց:

Բձ. Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան:

Բկ. Արի տէր Աստուած իմ ի հրամանս քո զոր պատուիրեցեր. և ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեւ:

Գձ. Ուրախ եղեւ իսրայել յարարիչ իւր. որդիք սիօնի ցնծասցեն ի թագաւորն իւրեանց:

Դկ. Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, որպէս զի անեղ են խորհրդով՝ քան զամենայն որդւոց մարդկան:

Դձ. Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ:

Դկ. Յարեաւ Աստուած, և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա. փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա:

ԱԼԵԼՈՒՒՅՑԻ ՃԱՇՈՒ ԱՒՈՒՐՅ ՊԱՀՈՑ
ՈՐԻ ԱՍԻՆ ԸՍՏ ՁԱՅՆԻՑ

Աձ. Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիդ :

ԱԿ. Տէր մի՛ սրտամոլթեամբ քով յան-
դիմաներ զիս . և մի՛ բարկութեամբ քով
խրատեր զիս :

Բձ. Միրտ իմ խնովեցաւ յիս , և երկիւղ
մահու անկաւ ի վերայ իմ :

ԲԿ. Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ .
կեցո զիս տէր ըստ ողորմութեան քում :

Դձ. Վասն անուան քոյ տէր քաւեա ըզ
մեղս իմ , զի բազում եղեն յոյժ :

ԴԿ. Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեա զանձն իմ , զի խնովեցան ու-
կերք իմ :

Դճ. Յիշեա տէր զզթութիւնս քո , և զո-
ղորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

ԴԼ. Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան .
զգործս ձեռաց քոյ մի՛ անտես առներ :

Զինի Աւետարան, և յետ Աւետարանին

Դպ. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՄԵԿ. Հաւատամք ի մի Աստուած ի հայրն
ամենակալ՝ յարարիչն երկնի և երկրի , երե-
ւելեաց և աներեւութից : Եւ ի մի Տէր Յի-
սուս Քրիստոս որդին Աստուծոյ՝ ծնեալն
յԱստուծոյ հօրէ՛ միածին , այսինքն յեւ-
թենէ հօր : Աստուած յԱստուծոյ , լոյս ի
լուսոյ , Աստուած ճշմարիտ , յԱստուծոյ
ճշմարտէ՛ ծնունդ և ոչ արարած : Նոյն ինքն
ի բնութենէ հօր . որով ամենայն ինչ եղեւ
յերկինս և ի վերայ երկրի , երեւելիք և անե-
րեւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն
մերոյ փրկութեան իջեալ ի յերկնից՝ մար-
մնացաւ , մարդացաւ , ծնաւ կատարելապէս
ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն հոգւովն սրբով :
Որով էառ զմարմին , զհոգի և զմիտ , և զա-
մենայն որ ինչ է ի մարդ , ճշմարտապէս և
ոչ կարծեօք : Չարչարեալ , խաչեալ , թաղ-
եալ , յերրորդ աւուր յարուցեալ , ելեալ ի
յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աշմէ
հօր : Գալոց է նովին մարմնովն և փառօք
հօր ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս , որոյ
թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւա-
տամք և ի սուրբ հոգին՝ յանեղն և ի կա-
տարեալն , որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մար-

գարէս և յաւետարանս : Որ էջն ի յորդանան , քարոզեաց զառաքեալն , և բնակեցաւ ի սուրբան : Հաւատամբ և ի մի միայն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի , ի մի մկրտութիւն , յապաշխարութիւն , ի քաւութիւն և ի թողութիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց , ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց , յարքայութիւնն երկնից և ի կեանն յաւիտենականս :

Մինչև ցաստ են հաւատոյ բանք :

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն , յորժամ ոչ էր որդի . կամ էր երբեմն , յորժամ ոչ էր սուրբ հոգի . կամ թէ՛ յոչէից եղեն , կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զորդին Աստուծոյ և կամ զսուրբ Հոգին . և թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլայելիք , գայնպիսիան նգովէ կաթողիկէ և առաքելական եկեղեցի :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Ի Սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ

Քի. Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ բան դյաւիտեանս , երկիրպագանելով սրբոյ երրորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ :

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա՛
Իպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ի տեառնէ Աստուծոյ և ի վրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի ժամուս պաշտաման և աղօթից : Զի աբժանի ընդունելութեան արասցէ , լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց : Ընկալցի ըզխնդրուածս սրտից մերոց . թողցէ զյանցանքս մեր , ողորմեսցի ի վերայ մեր : Աղօթք մեր և խընդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով արդարութեան վաստակիլ ի գործքս բարիս : Զի զողորմութեան զշնորհսն իւր արասցէ ի վերայ մեր . տէրն ամենակալ կեցուցէ և ողորմեսցի :

Իպ. Կեցո Տէր :

Սրկ. Զժամ սուրբ պատարագիս և գառաշակայ օրս խաղաղութեամբ անցու :

Իպ. Շնորհեա Տէր :

Սրկ. Զհրեշտակ խաղաղութեան պա .

Շնորհեա Տէր :

Զքաւութիւն և զթողութիւն :

Շնորհեա Տէր :

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօ :

Շնորհեա Տէր :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմա :

Տէր ողորմեա :

Զանձինքս մեր և զմիմեանի :

Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած :
 Տէր ողորմեա . տէր ողոր . տէր ողոր :
 Սրկ. Օրհնեա Տէր :
 Քն. Որպէս զի արժա : Խաղաղութիւն :
 Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :
 Սրկ. Աստուծոյ երկրպագեսցուք :
 Դպ. Առաջի քո տէր :
 Քն. Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրբ :
 Սրկ. Օրհնեա Տէր :
 Քն. Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենես :
 Դպ. Ամէն :

Սրկ. Մի ոք յերախայից , մի ոք ի թե-
 րահաւատից . և մի ոք յապաշխարողաց , և
 յանմաքրից մերձեսցի յԱստուածային խոր-
 հուրդս :

Դպ. Մարմին տէրունական , և արիւն
 փրկչական , կայ առաջի . երկնային զօրու-
 թիւնքն աներեւոյթս , երգեն և ասեն ան-
 հանգիստ բարբառով . սուրբ . սուրբ . սուրբ .
 տէր զօրութեանց :

Սրկ. Մազմոս ասացէք տեառն Աստու-
 ծոյ մերոյ , դպիրք ձայնիւ քաղցրութեամբ
 գերգս հոգեւորս :

Եւ դպիրքն եղանակեն զՍրբասացութիւնն
 Ըստ խորհրդոյ աւուրն :

ԾՆՆԴԵԱՆ . ԱԻԵՏԵԱՅ . ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԵՒ
 ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Բազմութիւնք հրեշտակաց . և զօրաց
 երկնաւորաց , իջեալ ի յերկնից ընդ միածին
 թագաւորին : Որք երգէին և ասէին . ոս է
 որդին Աստուծոյ . ամենեքեան ասացուք ,
 ուրախ յերուք երկինք և ցնծացեն հիմունք
 աշխարհի : Զի Աստուածն յաւիտենական ի
 յերկրի երեւեցաւ , և ընդ մարդկան շըրջե-
 ցաւ . զի կեցուսցէ զանձինս մեր :

ՄԵԾԻ ՀԻՆԴԵԱԲԹԻ

Որ վերայ նըստիս ի կառքս հրանիւթս
 քառակերպեանս , անճառելի բանդ Աստուած :
 Այսօր իջեալ ի յերկնայնոցըն վասըն քոյ
 արարածոցս . յանձն առեր բազմիլ ընդ աշա-
 կերսոսն : Եւ սերովբէքն և քերովբէքն հիաց-
 եալ զարմանային . և պետութիւնք վերին
 զօրացն սքանչացեալ ազաղակէին ասելով .
 սուրբ . սուրբ . սուրբ . տէր զօրութեանց :

ՅԻՆԱՆՅ ԵՒ ԽԱԶԻ

Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր , խա-
 չեցաւ վասըն մեր . թաղեցաւ , և յարեաւ

հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի և համբարձաւ
փառօք : Եկայք ժողովուրդք , գորհնութիւն
ընդ հրեշտակս երգեսցուք նմա ասելով .
սուրբ . սուրբ . սուրբ ես Տէր Աստուած մեր :

ԿԻՒՐԱԿԷՒ . ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ , ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ
ԵՒ ՀՐԵՇՏՍԱԿԱՅ

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լցեր
Աստուած , դքո սուրբ զեկեղեցի : Հազարք
հազարաց հրեշտակապետք կան առաջի քո :
Եւ բիւրք բիւրուց հրեշտակք պաշտեն ըզբեզ
տէր , և ի մարդկանէ հաճեցար ընդունիլ
գորհնութիւն : Չայնիւ խորհրդականաւ ,
սուրբ . սուրբ . սուրբ . տէր զօրութեանց :

ՊԱՀՈՅ , ՆՆՋԵՑԵԼՈՅ

Վասըն յիշատակի հանգուցելոցն ընկալ
հայր սուրբ մարդասէր ըզ պատարագս : Եւ
համարեա գհոգիս նոցա , ի թիւ սրբբոց քոց
յարքայութեանդ երկնից : Մանաւանդ՝ զի
հաւատով մատուցուք զպատարագս , հաշ-
տեսցի Աստուածութիւնդ . և հանգուցէ
գհոգիս նոցա :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Սրբութիւն սրբբոց մեծ ես և ահաւոր :
Եւ զինուորութիւնըք հրեշտակացն օրհնեն
ըզբեզ և ասեն : Փառք ի բարձունս Աստու-
ծոյ . և յերկիր խաղաղութիւն :

ՄԱՐԳԱՐԷՒՅ , ԱՌԱՔԵԼՈՅ . ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

Ամենակալ ես Տէր զօրութեանց . որ
թագաւորդ ես յաւիտենից : Որ նրստիս
յերկնից ի յերկինս և լոյս ծագես յարարա-
ծըս քո : Որ խոնարհութեամբ իջեր ի յեր-
կիր , քեզ պատարագս մատուցանեմք : Եւ
սուրբ զանունըդ քո փառաւորեմք . տէր որ
պըսակիչդ ես քոց սրբոց՝ (այս անունն) :
Վասն զի սոքա են մեզ բարեխօս . Տէր
ամենակալ ի քում յարքայութեանդ :

Եւ պատարագողն երկրպագէ ահիւ և դողու-
թեամբ՝ և առնու ի ձեռաց սարկաւազին զՍուրբ
խորհուրդն , և խաչակնքէ ի վերայ ժողովրդեանն
ասելով :

Օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն , օրհ-
նեալ որ գալոց ես :

Եւ բազմեցուցանէ զսուրբ խորհուրդն ի վե-
րայ սրբոյ սեզանոյ :

Մրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա՛

Դպ. Տէր ողորմեա :

Մրկ. Եւ եւս հաւատով և սրբութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ ահիւ : Մի խղճիւ և գայթակղութեամբ . մի՛ նենգութեամբ , խորամանկութեամբ . մի՛ պատրանօք և խաբէութեամբ : Մի երկմտութեամբ և մի՛ թերահաւատութեամբ . այլ ուղիղ վարուք , պարզ մտօք , միամիտ սրտիւ , կատարեալ հաւատով : Լցեալ սիրով , լի և առաւելեալ ամենայն գործովք բարութեան : Կացցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ , և գրացուք զողորմութեան զշնորհս : Յաւուր յայտնութեան և ի միւսանգամ զալլստեան՝ տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի՝ կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Դպ. Կեցո Տէր և ողորմեա :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Շնորհօք և մար : Խաղաղութիւն :

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Մրկ. Աստուծոյ երկիրպագեսցուք .

Դպ. Առաջի քո Տէր :

Մրկ. Ողջոյն տուք միմեանց ի համբոյր սրբութեան . և որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ Աստուածային խորհրդոյս՝ առ զրունս ելէք և աղօթեցէք :

Դպ. Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ . որ էնն Աստուած աստ բազմեցաւ :

Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ . սուրբ ողջունի հրաման տուաւ : Եկեղեցիս մի անձն եղեւ . համբոյրս յօդ լրման տըւաւ : Թշնամութիւնըն հեռացաւ . սէրն յընդհանուրըս սփռեցաւ : Արդ պաշտօնեայք բարձրեալ զձայն . տուք զօրհնութիւն ի մի բերան . միասնական Աստուածութեանն . որում սրովբէքն են սրբաբան :

Ի հանդիսի ասնի զայս ասա :

Մրկ. Որք հաւատով կայք յանգիման , Սուրբ սեղանոյս արքայական , տեսէք բազմեալ զՔրիստոս արքայն , և շուրջ պատեալ զօրք վերնական :

Դպ. Վեր համբառնամք զաչս ունելով , և պաղատիմք զայս ասելով : Զմեղըս մեր մի՛ յիշեսցես , այլ զթութեամբ քո քաւեսցես : Ընդ հրեշտակացն օրհնեմք ըզքեզ , և ընդ սրբոց քոց , տէր փառք քեզ :

Մրկ. Ահիւ կացցուք . երկիրղիւ կացցուք . բարուք կացցուք . և նայեցարուք ըզգուշութեամբ :

Դպ. Առ քեզ Աստուած :

Սրկ. Պատարագ Քրիստոս մատչի գառն
Աստուծոյ :

Իպ. Ողորմութիւն և խաղաղութիւն և
պատարագ օրհնութեան :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Շնորհք՝ սէր՝ և Աստուածային սրբ :

Իպ. Ամէն . և ընդ հոգւոյդ քում :

Սրկ. Ըզգրունս , ըզգրունս , ամենայն ի-
մաստութեամբ և ըզգուշութեամբ : Ի վեր
ընծայեցուցէք ըզմիտրս ձեր Աստուածային
երկիւղիւ :

Իպ. Ունիմք առ քեզ Տէր ամենակալ :

Սրկ. Եւ գոհացարուք զտեառնէ բոլորով
սրբաիւ :

Իպ. Արժան և իրաւ :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Եւ ընդ սերովբէսն և ընդ քերով :

Իսկ ի հանդիսի աւուրս՝ զկնի Արժանի եւ
իրաւին զայս ասա :

Սրկ. Եւ զըստոյդ փրկութեան որ միշտ
ընդ ամենայն տեղիս գոհութիւն մատուցա-
նեմք քեզ Քրիստոս :

Իպ. Որով և ըզհրաշալի գյարութիւնն ըզ
գովեն զօրութիւնք :

Սրկ. Սարսին սերովբէքն :

Իպ. Իողան քերովբէքն :

Սրկ. Եւ իշխանութիւնք վերին պետու-
թեանցըն պարառեալ քաղցըր ձայնիւ եղա-
նակեն և ասեն :

Իպ. Սուրբ . սուրբ . սուրբ . տէր զօրու-
թեանց : Լի են երկինք և երկիր փառօք քո,
օրհնութիւն ի բարձունս . օրհնեալ որ եկիր
և զալոցդ ես անուամբ տեառն . Ովսանեա
ի բարձունս :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Առէք կերէք այս է մարմին իմ որ :

Իպ. Ամէն :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Արբէք ի սմանէ ամենեքեան . այս :

Իպ. Ամէն : Հայր երկնաւոր . որ զօրդիդ
քո ետուր ի մահ վասըն մեր պարտապան
պարտեաց մերոց . հեղմամբ արեան նորա
աղաչեմք ըզքեզ ողորմեա քո բանաւոր հօտի :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Եւ զքոյս ի քոյոց՝ քեզ մատու :

Իպ. Յամենայնի օրհնեալ ես տէր . օրհ-
նեմք ըզքեզ . զովեմք ըզքեզ . զոհանամք
ըզքէն . աղաչեմք ըզքեզ Տէր Աստուած մեր :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սրկ. Աստուծոյ երկիրպագեսցուք :

Դպ. Առաջի քո Տէր : Որդի Աստուծոյ . որ պատարագեալ հօր ի հաշտութիւն հաց կենաց բաշխիս ի մեզ . հեղմամբ արեան քո սուրբ , աղաչեմք ըզքեզ ողորմեա արեամբ քով փրկեալ հօտի :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն :

Դպ. Հոգի Աստուծոյ . որ զփառակցի քո զխորհուրդ , իջեալ ի յերկնից . կատարես ի ձեռքս մեր . հեղմամբ արեան սորա աղաչեմք ըզքեզ հանգո զհոգիս մեր ննջեցելոցն :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Ընդ որս և մեզ այց արասցես բա :

Դպ. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Քհ. Աստուածածնին սրբոյ կուսին մա :

Դպ. Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Սարկատոյն յաշակողմն սեղանոյն
ձեռնամած ասասցէ :

Սրկ. Առաքելոց սրբոց . մարգարէից . վարդապետաց . մարտիրոսաց . և ամենայն հայրապետաց սրբոց : Առաքելագործ եպիսկոպոսաց . երիցանց . ուղղափառ սարկաւա-

զաց . և ամենայն սրբոց : Եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դպ. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Յարութեան կիւրակէից զայս ասա :

Սրկ. Օրհնեալ գովեալ և փառաւորեալ , հրաշալի և Աստուածապարզ յարութեանն Քրիստոսի երկիրպագանեմք :

Դպ. Փառք յարութեան քո Տէր :

Ի Տօնի սրբոցն զայս ասա :

Սրկ. Սուրբ և Աստուածահաճոյ մարդաբէին . հայրապետին . առաքելոյն . մարտիրոսին . (այս ակուն) . որոյ այսօր գիշատակն կատարեցաք , եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս ա :

Դպ. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Սրկ. Առաջնորդացն մերոց և առաջին լուսաւորչացն՝ սրբոց Թագէտսի և Բարդուղիմէոսի առաքելոցն , և Գրիգորի լուսաւորչին . Արիստակիսի . Վրդանիսի . Յուսկանն . Գրիգորիսի . Ներսէսի . Սահակայ . Դանիէլի . և Խաղայ . Մեսրոպայ վարդապետին . և Գրիգորի նարեկացւոյն . և Ներսէսի կլա-

յեցւոյն . Յովհաննու Որոտնեցւոյն . և Գրիգորի և Մովսէսի Տաթեւացեացն . և սրբոց Գրիգորիսեանց և Ներսիսեանց . հովուաց և հովուապետացն հայաստանեայց . եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս աղա :

Իս. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Սրկ. Միանձնացելոց սրբոց , առաքինատէր և Աստուածուսոյց կրօնաւորացն , Պողոսի . Անտօնի . Պողայ . Մակարայ . Ռնոփրիոսի . Աբբայ Մարկոսի . Սրապիոնի . Նեղոսի . Արսէնի . Եւագլի . Պարսամայ : Յովհաննիսեանց և Սիմէօնեանց . սրբոց Ոսկեանց և Սուքիասեանց . և ամենայն սրբոց : հարց և աշակերտելոց նոցին ընդ տիեզերս . եղիցի յիշատակ ի սուրբ պա :

Իս. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Սրկ. Թագաւորաց հաւատացելոց սրբոց՝ Աբգարու . Կոստանդիանոսի . Տրդատայ . և Թէոդոսից . և ամենայն սուրբ և բարեպաշտ թագաւորաց և Աստուածատէր իշխանաց . եղիցի յիշա :

Իս. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Սրկ. Ընդհանուր ամենայն հաւատացելոց . արանց և կանանց . ծերոց և տղայոց . և ամենայն չափու հասակի հաւատով և սրբութեամբ ի Քրիստոս ննջեցելոցն . եղիցի յիշատակ :

Իս. Յիշեա տէր և ողորմեա :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քն. Եւս առաւել զեպիսկոպոսապետն :

Սրկ. Գոհութիւն և փառաբանութիւն մատուցանեմք քեզ Տէր Աստուած մեր , վասն սուրբ և անմահ պատարագիս որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյս . զի սա մեզ ի սրբութիւն կենդանութեան պարգեւեացէ : Սովաւ շնորհեա զսէր զհաստատութիւն և զրդձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի . սրբոյ եկեղեցւոյ և ամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսաց . եպիսկոպոսապետին մերոյ և պատուական հայրապետին ամենայն հայոց տեառն (այս ակուռն) . և մերոյ արհի եպիսկոպոսին և երջանիկ ըրբունապետին տեառն (այս ակուռն) . և քահանայիս որ զպատարագս մատուցանէ : Եւ վասն զօրութեանց և յաղթութեանց թագաւորաց բրիստոնէից և իշխանացն բարեպաշտից : Ազաչեսցուք և խնդրեսցուք և վասն հոգւոցն հանգուցելոց : Եւս առաւել վասն հանգուցեալ ըրբունապետացն մերոց , և շինողաց սուրբ եկեղեցւոյս , և որք ընդ հովանեաւ սորին են հանգուցեալ : Ազատութիւն եղբարց մերոց գերելոց և շնորհ առաջիկայ ժողովրդեանս : Հանգիստ հաւատով և սրբութեամբ

ի Բրիստոս կատարելոցն . եղիցի յիշատակ
ի սուրբ պատարագս :

Դպ. Ըստ ամենայնի . և յաղագս ամենե:

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծիս Աս :

Դպ. Ամէն . և ընդ հոգւոյդ քում :

Սրկ. Ամէն . եւ եւս խաղաղութեան գտէր :

Դպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Ամենայն սրբովք , զորս յիշատա-
կեցաք . եւս առաւելապէս գտէր աղա .

Դպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Վասն մատուցեալ սուրբ եւ Աստ-
ուածային պատարագիս որ ի վերայ սրբոյ
սեղանոյս . գտէր աղա :

Դպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Որպէս զի Տէր Աստուած մեր , որ
ընկալաւ զսա ի սուրբ երկնային եւ յիմա-
նայի իւր մատուցարանն . զփոխանակն առա-
քեսցէ առ մեզ զշնորհս եւ զպարգեւս հոգ-
ւոյն սրբոյ . գտէր աղա :

Դպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Ընկալ կեցո եւ ողորմեա . եւ
պահեա գմեզ տէր քոյին շնորհիւդ :

Դպ. Կեցո տէր եւ ողորմեա

Սրկ. Չամենասրբունի գաստուածածինն
ըզմիշտ կոյսն Մարիամ , հանդերձ ամենայն
սրբովք յիշելով . գտէր աղա :

Դպ. Յիշեա տէր եւ ողորմեա :

Սրկ. Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և :

Դպ. Տէր ողորմեա :

Սրկ. Զանձինս մեր և զմիմեանս , տեառն :

Դպ. Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք :

Սրկ. Ողորմեաց մեզ տէր Աստուած մեր :

Դպ. Տէր ողորմեա . տէր ողորմեա . տէր
ողորմեա :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Եւ տուր մեզ համարձակաձայն :

Դպ. Հայր մեր որ յերկինս ես . սուրբ
եղիցի անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո .
եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր :
Եւ թող մեզ ըզպարտիս մեր , որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի՛ տա-
նիր զմեզ ի փորձութիւն . այլ վրկեա ի
չարէ :

Սրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Զի քո է արքայութիւն : Խաղաղու :

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սրկ. Աստուծոյ երկիրպագեսցուք :

Դպ. Առաջի քո տէր :

Քահանայն խոնարհի . և ամենայն ժողովուրդքն
խոնարհին ի վայր . եւ սարկաւագն ձայնէ :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Քրիստոսիւ Յիսուսիւ տերամբ :

Եւ սարկաւագն ձայնէ բարձր :

Մրկ. Պոսիսումէ :

Քհ. Ի սրբութիւն սրբոց :

Դպ. Միայն սուրբ . միայն տէր : Յիսուս
Քրիստոս Ի փառս Աստուծոյ հօր . Ամէն :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Օրհնեալ Հայր սուրբ Աստուած ճշշ :

Դպ. Ամէն :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Օրհնեալ Որդիդ սուրբ Աստուած ճշշ :

Դպ. Ամէն :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշշ :

Դպ. Ամէն :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Օրհնութիւն և փառք հօր և :

Դպ. Ամէն : Հայր սուրբ . որդիդ սուրբ .
հոգիդ սուրբ : Օրհնութիւն հօր և որդւոյ և
սրբոց հոգւոյն . այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Մրկ. Օրհնեա Տէր :

Քհ. Ի սուրբ և սուրբ պատուական մարմ :

Եւ խաչակնքէ քահանայն սկիհովն Ի վերայ ժո-
ղովրդեանն և դառնայ Ի սուրբ սեղանն .
և քարշեն զվարագոյրն :

Դպ. Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր
ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Ամենասուրբ Երրորդութիւն . սուր աշ-
խարհիս խաղաղութիւն :

Եւ հիւանդաց բժշկութիւն . եւ նեղելոց
այցելութիւն :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Յիսուս
փրկիչ մեզ ողորմեա :

Մրկ. Սուրբ և անմահ և կենարար պա-
տարագիս միջնորդութեամբ :

Դպ. Ընկալ տէր և ողորմեա :

Մրկ. Սաղմոս ասացէք տեառն Աստուծոյ
մերոյ՝ դպիրք , ձայնիւ քաղցրութեամբ զերգս
հոգեւորս : Զի սմա վայելեն սաղմոսք և օրհ-
նութիւնք . ալելուք և երգք հոգեւորք : Պաշ-
տօնեայք հանդերձ երգովք սաղմոս ասացէք,
և զտէր յերկինս օրհնեցէք :

Եւ դպիրքն եղանակեն :

Օրհնեալ է Աստուած .

Քրիստոս պատարագեալ բաշխի Ի միջի
մերում . ալելուիա :

Չմարմին իւր տայ մեզ կերակուր և սուրբ զարիւն իւր ցօղէ ի մեզ . այէլուիա :

Մատիք առ տէր և առէք ըզ լոյս . այէլուիա :

Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է տէր . այէլուիա :

Օրհնեցէք ըզտէր յերկինս . այէ :

Օրհնեցէք ըզնա ի բարձունս . այէ :

Օրհնեցէք ըզնա ամենայն հրեշտակք նորա . այէլուիա :

Օրհնեցէք ըզնա ամենայն զօրութիւնք նորա . այէլուիա :

Եւ դպիրքն եղանակեն զտաղս խորհրդաւորս ըստ պատշաճի աւուրն :

Եւ քարչեն զվարագոյրն յետս : Եւ սարկաւազն քարողէ բարձր ձայնիւ :

Երկիւղիւ և հաւատով յառաջ մատիք և սրբութեամբ հաղորդեցարուք :

Իսկ եթէ իցեն արժանաւորք դարձեալ ասէ սարկաւազն ձայնիւ :

Ասացէք մեղայ Աստուծոյ . հաւատամք ի Հայր սուրբ Աստուած ճշմարիտ . հաւատամք

յորդին սուրբ Աստուած ճշմարիտ . հաւատամք և ի Հոգին սուրբ Աստուած ճշմարիտ, խոստովանիմք և հաւատամք . զի սա է պատուական մարմին և արիւն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , որ լինի մեզ ի քաւութիւն և ի թողութիւն մեղաց մերոց խոստովանիմք և հաւատամք :

Յայնժամ՝ դպիրքն երգեն շարական Հաղորդութեան :

Իձ . Որ կազմեցեր սեղան խորհրդոյ , և արբուցեր յանմահական բաժակէն . սրբոց քոց առաքելոցն այսօր ի սուրբ վերնատուն . աղաչեմք փրկիչ ողորմեա :

Բաշխէ զմարմին իւր և զարիւն , նոր ուխտ անուանեալ . և յիշատակ կամաւոր մահուանն . մերձեցելոցս ի նա սրբութեամբ :

Եւ ժողովորդքն ասեն ձայնիւ

Իսյ . Աստուած մեր և տէր մեր երեւեցաւ մեզ . օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն : Բն . կեցո տէր զժողովուրդս քո . և :

Դարձեալ քարչեն զվարագոյրն: Եւ դպիրքն երգեն:

Լցար ի բարութեանց քոց տէր. ճաշակելով զմարմին քո և զարիւն. փառք ի բարձունքս կերակրողիդ ըզմեզ: Որ հանապազ կերակրես ըզմեզ. առաքեա ի մեզ ըզհոգեւոր քո զօրհնութիւն. փառք ի բարձունքս կերակրողիդ ըզմեզ:

Սրկ. Ամէն. եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք:

Դպ. Տէր ողորմեա.

Սրկ եւ եւս հաւատով ընկալեալք յաստուածային, սուրբ երկնային անմահ անարատ և անապական խորհրդոյս, գտեառնէ գոհաջարուք:

Դպ. Գոհանամք ըզքէն տէր. որ կերակրեցեր ըզմեզ յանմահական սեղանոյ քոյ: Բաշխելով ըզմարմինդ և զարիւնդ ի փրկութիւն աշխարհի. և կեանք անձանց մերոց:

Սրկ. Օրհնեա Տէր:

Քն. Որ օրհնես զայնոսիկ, ոյք օրհնեն գրեզ Տէր և սուրբ առնես զյուսացեալս ի բեզ:

Դպ. Օրհնեալ է Աստուած:

Քն. Կեցո զժողովուրդս քո:

Դպ. Ամէն:

Քն. Սրբեա զնոսա որք ողջունեցին:

Դպ. Ամէն:

Քն. Զխաղաղութիւն պարգեւեա ամենայն աշխարհի:

Դպ. Ամէն:

Քն. Զի ամենայն տուրք բարիք և:

Դպ. Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան: (Երիցս)

Քն. Կատարումն օրինաց և մարգարէից:

Սրկ. Օրթի:

Քն. Ի սկզբանէ: (Աւետարան)

Սրկ. Փառք բեզ, Տէր Աստուած մեր. սուրբ խաչիւս աղաչես:

Քն. Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց:

Սրկ. Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ, օրհնութիւն նորա ի բերան իմ:

Քն. Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն:

Իսկ եթէ պատարագիչն Եպիսկոպոս կամ վարդապետ լինի. յետ օրհնեալք եղերուրի ելանին յեկեղեցոյ և բերեն անդ ուր զգեցաւ. ասելով շարականս զայս:

Ին. Որ զշնորհս Աստուածային առ ի վերուստ իջեալ յերկնից. պարգեւեցեր հիւ-

սիւսականացս ի ձեռն սուրբ վարդապետին,
աղաչանօք սորա ողորմեա մեզ Աստուած :

Գձ. Այսօր քահանայապետ ճշմարիտ
Աստուածային օրինօքըն պատուեայ, կանգնէ
զքառանկիւն սեղան խաչին , արժանապէս
պատարագեայ բաշխէ զմարմին և զարիւնն
տեառն , մաքրապէս մերձեցարուք փրկեալք
նոր ժողովուրդք . և հայցեցէք ի Քրիստոսէ
զի շնորհեցցէ զսա մեզ, ընդ երկայն աւուրս :

Քհ. Եւ վասն սուրբ խաչի քո :

Սրկ. Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր :

Քհ. Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց
Քրիստոս Աստուած մեր: Օրհնեալ տէր մեր.
Հայր մեր որ յերկինս ես . օրհնեալք եղե-
րուք :

ԿԱՆՈՆ ԽԱԶԱՀԱՆԳՍԻ

Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս,
որ կանգնեցեր ի փրկութիւն աշխարհի , սա
պահեսցէ զմեզ յամենայն փորձութենէ :

Քանզի ի սմա բարձրացար Աստուած ,
և ի սմա հեղեր զպատուական սուրբ զա-
րիւնդ , սա պահեսցէ զմեզ :

Եւ զքո միւսանգամ զգալուստդ նշանաւ
խաչի քո ցուցեր աշխարհի , սա պահեսցէ :

Աստուած մարդասէր , որ զմաքսաւորն
արդարացուցեր . քաւեա զիս զմեղաւորս :

Որ բղանցիւ հանդերձի քո զմերձեցեալն
ի քեզ բժշկեցեր . քաւեա :

Որ բանիւ հրամանի քո զանգամալոյծն
առողջացուցեր , քաւեա զիս զմեղաւորս :

Որ զանազան վիրօք մեղաց հարաք հոգիս
ի թշնամւոյն . և ի բազմապատիկ հիւանդու-
թիւնս կարօտացաք մարդասիրիդ բառնալոյ
զցաւս մեր . վասն որոյ բժշկեա զմեզ Քրիս-
տոս , որպէս մարդասէր :

Որ եկիր ի փրկութիւն մարդկան ծննդ-
եամբ կուտին Մարիամու . և կենդանարար
քո յարութեամբդ . հրաւիրեցեր զմահաց-
եալքս ի յարութիւն անմահութեան , վասն
որոյ աղաչանօք մօր քո կեցո զմեզ Փրկիչ :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ :
 Առ քեզ ապաւինիմք , Ամենասրբունի .
 գերագոյն և հրաշալի և բաշխող բարութեանց .
 աղբիւր ես ծարաւեաց և հանգիստ աշխա-
 տելոց . և եղեր վերընկալ Աստուածային
 բանին :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Քհ. Սրբեան, Տէր , զմեզույեալ քոց ծա-
 ոայից զգայարանս , և շնորհեան տեսանել
 զքեզ , և լսել զհայրական զձայն , եթէ դատ
 որդի իմ սիրելի :

Իպ. Ամէն ալելուիա , ալելուիա , ալելուիա :

Քհ. Օրհնեսցի և սրբեսցի շուրս այս
 նշանաւ : (Երիցս կրկնեա)

Իպ. Ամէն :

Քհ. Օրհնութիւն և փառք :

Իպ. Գաւազան զօրութեան ըզխաչ քո
 ետուր մեզ Քրիստոս . և սովաւ յաղթեսցուք
 յանօրէն թշնամւոյն :

Տաճար են սուրբ հոգւոյն , կենդանի
 ոսկերք սոցա հիւանդաց բժիշկ , աղաչեսցուք
 զտէր սոքօք ինայեա ի մեզ :

Սոքա են դեղ կենաց , պարգեւեալ մեզ
 ի Քրիստոսէ ի բժշկութիւն , պատուական
 սուրբ արեամբն իւրեանց :

Սա է կարապետ յաւուր գալստեան
 վրկչին , և պսակ պարծանաց հաւատացելոց

և սովաւ յաղթեսցուք յանօրէն թշնամւոյն :

Սրկ. Վասն հիւանդաց :

Քհ. Փարատեա :

Սրկ. Սուրբ խաչիւս աղա :

Քհ. Պահպանիչ :

Սրկ. Օրհնեցից զՏէր :

Քհ. Օրհնեալք եղերուք :

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ն Ն Ջ Ե Յ Ե Լ Ո Ց

Իձ. Ահագին է օրըն դատաստանին . և
 զողումն առաջի բեմին . սարսափին հրեշ-
 տակք սասանի երկիր . ըզնրնջեցեալսրն մեր
 մի անտես առներ . յահագին աւուրըն դա-
 տաստանին . բարեխօսութեամբ սուրբ Աստ-
 ուածածնին :

Բանին զրուճք երկնից բարբառին հրեշ-
 տակք . բանին գերեզմանք բորբոքի գեհեն .
 ըզնրնջեցեալսրն :

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա-
 չեսցուք ընկալ կեցո և ողորմեա :

Քհ. Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ
 և հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտե-
 անս յաւիտենից ամէն :

Կենդանարար Աստուած մարդասէր հոգի-
ըզժողովեալսն միաբանական սիրով լուսա-
ւորեցեր հրեղինօք լեզուօք վասն որոյ և
մեք այսօր տօնեմք ըզգալուստ ջո սուրբ :

Զուարճացան քո գալըստեամբն սուրբ
առաքեալքն կոչելով ի միասին ըզցրուեալսն
ի միմեանց բազմաձայն լեզուօք վասն որոյ :

Հոգեւորական սուրբ մըկըրտութեամբ
զարդարեցեր նօքօք ըզտիեզերս . ի ըզգեստըս
լուսափայլս և նորափետուրս . վասն որոյ և մեք :

Անարատ կոյս Աստուածածին Մարիամ
Սրբուհի և Մայր Քրիստոսի . յարգանդի տա-
րար զանտանկին ամենեցուն . օրհնութեամբ
զքեզ Աստուածածին մեծացուցանեմք :

Գաւազան զօրութեան ըզխաչ քո ետուր
մեզ Քրիստոս . և սովաւ յաղթեսցուք անօ-
րէն թշնամույն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ .
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն :

Գալարին երկինք որպէս մագաղաթ .
գերագոյն գոչէ փոխ Գաբրիէլեան . գերա-
պանծ լուսով զարդարին արդարքն . ըզնըն-
ջեցեալսն մեր մի անտես առներ . յահա-
զին աւուրն զատաստանին . բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալէլուիա . ալէլուիա :

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո
տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր . և
բանիւ քով վրկեա զիս :

Ալէլուիա օրթի : Աւետարան :

յետ Աւետարանին երգ

Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք ի
քէն Տէր բարեգութ ընդ նընջեցեալսն հա-
ւատով ընկալ ըզսա նովին յուսով յերու-
սաղէմ քաղաք վերին յորում արդարքն ժո-
ղովին . Փառս վեր երգել միշտ ընդ նոսին
Երրորդութեանդ երրեակ անձին :

Ի վերինն Երուսաղէմ ի բնակարանս հը-
րեշտակաց՝ ուր Ենովք և Եղիաս կան ծերաց-
եալ ազաւնակերպ ի զրախտին եզեմական
պայծառացեալ արժանապէս . ողորմած տէր
ողորմեա հոգւոցն մեր նընջեցելոց :

Քհ. մաղթանք . Հոգւոցն հանգուցելոց :

Սրկ. Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք .

Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչես-
ցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի զնոսա ընդ
արդարան դասեսցէ . և զմեզ կեցուցէ շնոր-
հիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ տէր
Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ ԵՐԵՎՈՅԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՈՐԴԻՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՐ ԷՋ Ի ԽԱՉԷՆ ԵՒ ՊԱՏԵԱԼ ՊԱՍՏԱՌԱԿԱԼԱԻ

ԵԴԱԻ Ի ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ

Քհ. Օրհնեալ Տէր մեր, Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ես առ Աստուած կարգացի, և նա լրլաւ ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վաղորդայն՝ և ՚ի հասարակ աւուր:

Սրկ. Սպասէի Աստուծոյ իմոյ, և ազնունէի կենարարին, որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ:

Քհ. Փառք հօր և որդւոյ և:

Սրկ. Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա:

Քհ. Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ:

Փոխ. Խոնարհեցո տէր զունկն քո:

Քհ. մաղթանք. Փառք քեզ Աստուած՝ փառք քեզ, յաղագս ամենայնի տէր փառք քեզ:

Սրկ. Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա:

Քհ. Օրհնութիւն և փառք հօր և:
Փոխ. Ապրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ շարէ:

ԵՐԳ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Ալէլուիա. ալէլուիա:
Հոյս զըւարթ սուրբ փառաց անմահի. հօր երկնաւորի սրբոյ կենարարի Յիսուս Քրիստոս:

Եկեալքս ի մըտանել արեգականն, տեսաք զոյս երեկոյիս:

Օրհնեմք ըզհայր և զորդի և ըզսուրբ հոգիդ Աստուծոյ:

Եւ ամենեքեան ասեմք ամէն:

Արժանաւորեա ըզմեզ յամենայն ժամ, օրհնել ձայնիւ երգով զանուն փառաց ամենասուրբ երրորդութեանդ:

Որ տայ զկենդանութիւն վասն որոյ և աշխարհս ըզքեզ փառաւորէ:

Քարոզ. Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս:

Քհ. մաղթանք. Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս:

ԵՐԵՎՈՅԻ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Սիրեցի՛ զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց:

Զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս ,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ :
Որպէս խունկ առաջի բո տէր :
Համբարձումն ձեռաց իմոց :
Պատարագ երեկոյի :

Սրկ. Բարոզ. Ասասցուք ամենեքեան միա-
բանութեամբ Տէր ողորմեա :

Քհ. Աղօթք. Լուր ձայնից մերոց :

Սուրբ Աստուած , սուրբ և հրգօր սուրբ
և անմահ որ յարեար ի մեռելոց ողորմեա
մեզ : (երիցս)

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ
կոյս Աստուածածին Մարիամ մայր Քրիս-
տոսի. մատո զաղաչանս մեր որդւոյ քոյ և Աս-
տուծոյ մերոյ :

Քհ. մաղթակի. Փրկել զմեզ ի փորձութենէ
և յամենայն փտանգից մերոց :

Սրկ. Եւ ևս խաղաղութեան գտէր աղա-
չեսցուք. Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աս-
տուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօ-
սութեամբ սուրբ Աստուածածնին : Եւ իջա-
նելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան և գթու-
թեան տեառն Աստուծոյ ամենակալ տէր
Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Քհ. Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ :

Փոխ. Համբարձի զաչս իմ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ՇՍՐԱԿԱՆ ԿԻՒՐԱԿԱՍՏԻ

Աձ.Սուրբ ես տէր զօրութեանց . որ բը-
նակեալդ ես ի յերկինս . և բարեբանիս ի
սրբոց քոց :

Երկնային զօրութիւնք Սերովբէք և Քե-
րովբէք . անդադար օրհնեն սուրբ զանու-
նրդ քո :

Քահանայք ընդ նոսին պաշտօնեայք և
Ժողովուրդք . երկրրպագեսցուք տէրու-
թեանդ քո :

Լոյսդ որ յառաջ քան զյաւիտեանս ի
հօրէ առաքեցար , և լուսով իմանալեալ լը-
ցեր զարարածս . օրհնեալ ես թագաւոր յա-
ւիտենից :

Որ զլոյսն ի սկզբանէ հաստատեցեր վե-
րստին և զխաւարն անգիտութեան յարու-
թեամբդ քո հալածեցեր . օրհն :

Ուստի և մեր լուսաւորեալքս ընդ լու-
սեղէն զուարթնոցն . երգեսցուք ցնծու-

Թեամբ ի յարութեան երեկոյիս . օրհնեալ ես
Թագաւոր յա :

Երկնաքաղաքացին Յովհաննէս մեծ ի
ծնունդս կանանց , բարոզէր յանապատի
ազդ արարող բարբառովն ըզձագումն լուսոյ
արեգականն արդարութեան :

Ճրշմարիտ մարգարէ և ձեռնադրող որդ-
ւոյն Աստուծոյ . յառաջընթաց կարապետ և
պատմող աստուածային օրինացն . հորդէր
ճանապարհըս Թագաւորին յաւիտենից :

Յանօրէն գինարբուն մոլեգնեալ Հե-
րովդիաղայ . ի պարգեւի մասին խնդրէր ըզ-
գլուխ մարգարէին . շիջուցանել զարուսեա-
կըն և զանազօտ լապտերն :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Սրբունկոյ Աստուածածնին բարեխօսու-
թեամբ պարգեւեա երկրպագուացըս ամե-
նասուրբ երրորդութեանդ . զյարութիւն յու-
սոյ կենացն յաւիտենից :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Զհաւատացեալ ժողովուրդս սուրբ եր-
րորդութեանդ , և զապաւինեալս ի խորան
փառաց քոց պահեա անխրոով ի խաղաղու-
թեան :

Ի տօնի առաքելոց զկնի ուստի և մեք լու-
սաւորեալքս ի զայս ասա :

Ի քէն հայցեմըք բազումողորմ ի ձեռն
սրբոց քոց առաքելոցն . խընայեա տէր ի
յանձինրս մեր : Զորս ընտրեցեր յառաջգի-
տութեամբ զարժանացելոցն անձինս . տը-
պաւորել ի նոսա զհոգի շնորհաց քոց , ո-
րով վանեալ հերքեցին զապրստամբ զթըշ-
նամին . բարեխօսութեամբ սոցա խընայեա :
Որք ըզխաւարն անգիտութեան մերկային
յամենայն ազանց , զգեստաւորեալ զհեթա-
նոսս , առաքելական կոչմամբ ի յոյս կենա-
ցըն . յաւիտենից , բարեխօսութեամբ սոցա
խընայեա : Վասն որոյ և մեք հաւատացեալ-
քըս կատարեսցուք ըզյիշատակ սրբոց ա-
ռաքելոցն . աղաչեմք ըզքեզ որ միայն գը-
թածդ ես . առատաձեռնեա ի մեզ ըզմեծ քո
զողորմութիւնդ . տէր որ կեցուցանես զա-
մենայն արարածս :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ .

Արդ աղաչեա մայր Աստուծոյ ըզծնեալն
ի քէն վասըն մեր , զի ընդ նըմին պահելով
սուրբ յարութեամբ նորա նորոգեսցուք .
առ նա միշտ բարեխօսեա կեցուցանել ըզ-
մեզ :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից ամէն :

Եւ համբարձեալ ըզձայնն յուզայի խընդ-
րելով ի տեառնէ ըզտենչալին ամենեցուն

սուրբ ըզխաչն . և հաւատով գոչէր եկայք
երկրրայագեսցուք աստուածային սուրբ նը-
շանիս . մեծացուցանելով ըզծնեալն ի կու-
սէն :

Ձկնի ֆարոզ . Վասն խաղաղութեան :
Քն . մաղրակ . Հայր զթած բարեխնամ :
Փոխ . Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
տեառն գտէր :

Ձկնի ֆարոզ . Խնդրեսցուք հաւատով
միաբանութեամբ ի տեառնէ՛ զի զողորմու-
թեան գշնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր :

Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողոր-
մեսցի :

Դպ . Կեցո Տէր :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ո-
ղորմեա :

Քն . Աղօթք . Թագաւոր խաղաղութեան :

Օրհնեալ Տէր մեր , Հայր մեր որ յեր-
կինս ես :

Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց սուրբ
հոգւոյն . երթայք խաղաղութեամբ . և Տէր
եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեսեանդ ամէն :

ԱՂՕԹՔ, ԱՌՒ ՓՐԿԻՉԸ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի
քոյ անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք ըզ-
թողութիւն յանցանաց մերոց . քանզի սո-
վաւ բարձեր զգատապարտութիւն ազգի
մարդկան : Եւ այժմ վասն սրբոյ Աստուա-
յին քոյ նշանի՛ շնորհեա զերկնային զխա-
ղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի :

ԱՂՕԹՔ ԱՌՒ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ

Անկանիմք առաջի քոյ սուրբ աստուա-
ծածին , և աղաչեմք զանարատ վկոյսդ , բա-
րեխօսեա վասն անձանց մերոց , և աղաչեա
զմիածին որդիդ փրկել զմեզ ի փորձութենէ
և յամենայն վտանգից մերոց :

ԱՂՕԹՔ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ

Ձհանգստեան զաղօթս և զաղաչանս ըն-
կալ մարդասէր Աստուած ի հաճոյս բարե-
րար կամաց քոց . և մեր մեղաց և բազում
յանցանացն թողութիւն շնորհեա , ի չար-

եաց փրկեա, ննջեցելոց մերոց հանգիստ
և զերկնից արքայութիւն պարգևեա և քեզ
փառք յաւիտեանս ամէն :

ԱՂՕԹՔ ՆԱԽ ՔԱՆ ՉՃՈՇՆ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ա-
մէն : Հայր մեր :

Ճաշակեսցուք խաղաղութեամբ զկերա-
կուրս որ պատրաստեալ է մեզ ի տեառնէ
օրհնեալ է Տէր ի պարգևս իւր ամէն :

ՅԵՏ ՃԱՇՈՅՆ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ա-
մէն : Հայր մեր :

Զլիութիւն սեղանոյս անհատ և աննը-
ւազ արասցէ Քրիստոս Աստուած մեր որ
զմեզ կերակրեաց և լիացոյց նմա փառք
յաւիտեանս ամէն :

Ասենի ժամագիրք հաստատուն կաշեկազմ	1
Զեռաց »	
» » էլէք թղթով	
Տօնացոյց երուսաղէմ	
Մասոց քահանայից երուսաղէմ	
Աւետարան Պոչիս	
Գործք Առաքելոց »	
Սաղմոս »	
Աղօթագիրք Պարեկ-Հոգեւոր	
» » » փառակազմ 10, 15	
Գիրք Զատկական Խքման երեկոյի ամբողջը	
» Ծննդեան » » »	
Աղօթագիրք Մկրեան պարզ կազմ	
» » լաթակազմ ոսկեզօծ	
» » կաշեկազմ	
Վարժուքիւն փոխասաց մանկանց	
Տօնակարգ Ս. Խաննեան	
Շարական Աւագ շաբաթու	
» Ծննդեան	
» Հանգստեան	
» Արեւազալի	
Բացատրութիւն Տօնից եւ Ծիսից Խ. Ա. քահ. Փեհիլվանեան	
Միւնանաք տուա քիթապը Բաբգ. Ապս. Կիւլիսեան	

